

ek

még, hogy a költ napjainak deficit- ntra rug és ez az magas, mint az őszakában volt. ou-ai nyaralásából Oregon állambeli kezett, ahonnan ró-tatta utjára külön- fé. Portlandtól re, Spokane város elnök vonalának yaór három gyanus nek mentén s eő. a odaséetti hozzá- erre észaladt s a tal töltött bombá amélyet a merény- szeréni a pálya-

az amerikai ható- ruru intézkedéseket tanszkontinentális t szigorították az

us 6. A földműve- azt hiszi, hogy él- em kell tartani, a tás azonban bizott- y az óvintézkedésé íval szemben. Ezek és zöldegraktárak kormány azonkivül hogy azt elfogad- a mezőgazdáknek, 6. A neworleansi három egynégy kövel egynégy előbb meg- it kérték a horog- nására, amit azon- t meg. A támadók

te szerint nem lehet a vinni

6. A szocialista ervaide beszédet tar a következőket mon

ky az egyöntetűen not háboruba lehet on kívül. Hogyha zocialistáknak köte- a konfliktus háta- reo-ri a támadófél onalé jelölne meg tés szerint a fran- nista egységfront t ünnepséget ren- fordult elő.

telj bárka a brailai ben

6. Tegnap este ulókkal telt bárka tői kapitányság rult. A bárka tíz a katasztrófát oko Négyen kiusztak eltűnt.

ben akariak ni

6. Tegnap éjjel a 5 óre arra ébredt, en zörgetik és kár- sult, hogy egy mu- rt hatómi a teme- sák mulatozásukat. szálalt és befogta a

kos hőseu tben

augusztus 6. A fő- le'stust mérték ár s fok volt a hőség.

v. és k... Baron... 1-77

urat

Posta postálá
pótléte in ann.
No. 224713-923.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop
No. 17. Előfizetési árak:
Havonta 120, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lei. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. Hir-
detések díjazás szerint. Az „UJ
KELET” az erdélyi és bánági
pádság egyetlen napilapja. Cik-
keink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmunkások
leveleket meg-
fogadunk el.
Készen állunk
megérkezésük és visszaküldésük
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marján
Ernő. Felelős szerkesztő Jánosi
Ferenc. Bukaresti szerkesztő
Ernő, Str. Matei Milcu 5.

Ára 3 lej

Szerda, 1934 augusztus 8.

5694. EV
AB 27.

XVII. ÉVF.
176. SZÁM.

Hitler szerint Németország a maga akaratából nem kezd háborút

Hindenburg temetése soha nem látott pompával zajlott le a tannenbergi emlékmű előtt

Tegnap éjjel Neudeckben komor pompával bucsuztatták a halott marsall koporsóját. Hitler beszéde Hindenburg temetésén. Egy percre minden munka megállt a gyászoló Németországban

Lloyd George szerint tíz évig nem áll fenn semmiféle háborus veszély

Berlin, augusztus 7. Hindenburg tábornagy temetése komor pompával és gigantikus méretekben zajlott le. A halott marsall koporsóját hétfele éjjel szállították át a tannenbergi csatamezőre. Ezt megelőzőleg Hindenburg Oszkár ezredes és felesége, az elhunyt altábornagy öccse és más rokonai, továbbá Hitler, Göring, Hess, a szertartást végző tábori püspök Neudeckbe mentek.

Neudeckben este nyolc óra után a halottas szobában gyászistentisztelet kezdődött, miután a Marienberg-Hohenstein közötti utvonalon tehát keresztben Kelet-Poroszországban, mintegy száz kilométernyi utvonalon máglyák gyultak ki. A neudeck-tannenbergi 75 kilométeres szakaszon pedig, mind a két oldalon fáklvasok sora állott fel.

Hindenburg koporsóját fekete lepel borította rajta a Johanna-rend fehér keresztje, továbbá az elnök katonai díszfövege, kardja és marsallbotja. A kastélyt a gyertyák ezrei világították meg. A ravatal körül és a szomszédos szobákban zsúfoltan feküdtek ezer és ezer számára a koszorúk. A ravatal oldalain a családtagok, a lábánál II. Vilmos császár és a birodalmi kormány koszorúja feküdt. Két oldalán egy kis asztalon egyszerű kis fenyő és cserfa-koszorú.

Mialatt a kastélyban a gyászistentisztelet folyt, az egész nap folyamán zuhogó eső egyre nagyobb méretet öltött, úgy, hogy a neudeck-tannenbergi út mentén a házak leplekkel való díszítését mellőzték és csak galyakat és koszorúkat raktak rájuk. Az istentisztelet alatt felállott a kastélytól az országútig vezető szakaszon a Reichswehr díszbe öltözött és a különböző fegyvernemeket képviselő csapattömege.

Azon túl két kilométer hosszúságban a fáklvasmenet sorakozott fel, előtte lassan megindultak a különböző küldötségek úgy, hogy a menet eleje már Tannenbergre ért amikor háromnegyed 12-kor a halottas szobában elkezdődött a Hindenburg-család bucsuvétele a koporsótól.

Utolsónak Hitler tisztelgett. Ezután pontban éjfélkor megindultak az elől haladó menethez csatlakozva a koszorukocsik és az ágyutalpra helyezett koporsó, amelyet a család tagjai, a kormány és egyéb politikai, valamint

katonai személyiségek födetlen fővel követték.

A gyászmenet a keddi hajnali órákban ért a tannenbergi kátafalához, ahol nagy katonai zenekarok gyászzenéje és szakadatlan ágyudörgés közepette az óriási méretű kátafalra helyezték Hindenburg koporsóját. A kivonult csapatok egész éjjel őrizték a nagy halottat. A tannenbergi csatában résztvevő 52-ezred zászlaját küldötségek vitték a tannenbergi emlékműhöz. A zászlókat egyelőre az 1300-ban épített és többször leégett, de mindig helyreállított hohenstein-i lovagrendi templomban helyezték el. A temetéssel egybefüggő munkálatok bá-

mulatos rendben és pontosan elkészültek.

Mire a menet megérkezett Tannenbergre, az összes előkészületek véget értek.

Ugy a neudecki szertartásról, mint a Neudeckből a tannenbergi kátafalához való fölvonulásról filmfelvételek készíttetek. Berlinből tegnap délután 3 órától kezdve negyedóránként külön vonatokon szállították a temetés résztvevőit Hohensteinbe, illetve Tannenbergre. A különvonatok egy része külön hálókocsikból állt a diplomáciai tesztetlet és az egyéb előkelőségek számára, akik az éjszakát ebben töltötték.

A tannenbergi temetés

A birodalom nagy városaiban ma délután fél 11 órakor bezárták az üzleteket. Tizenegy órakor birodalomszerte negyedórás harangzúgás jelezte a temetési szertartás megkezdését. Az első perc a kegyelet perce volt. Az egész birodalom területén mindenütt leállt a termelés és a forgalom. Az utcákon és tereken megállottak a villamosok, autóbuszok és járókelők.

A tannenbergi emlékmű előtt elhelyezett és a német hadilobogóval leborított ravatalra helyezték a koporsót és felhangzott Beethoven Eroiak szimfóniája. A hadsereg evangélikus tábori püspöke mondott imát és méltató szavakat, majd elénekelték az „Erős várunk nekünk az isten” című zsoltárt. A püspök a zsoltár elhangzása után felvezette Hitlert az emlékműre s a kancellár megkezdte gyászbeszédét. Hitler kiemelte, hogy Hindenburg volt az, aki a háboru elején megragadta a német sors halálharangjának kötelét és azután győzelemről győzelemre vezette a hadsereget. Mint államferfi, Hindenburg nyitotta meg a német jövő kapuját. Az elfaradt vezér bevonul a német Walhallába, de a halálából is erő származik.

Az énekkarok elénekelték ezután az „Ich hatt einen Kameraden” című katonadalt, ami után a koporsót tiszteletsortűzek felhangzása közből a régi Tannenbergharcosok ötvenkét meghajtott labagója előtt felvették az emlékmű vezéri tornyába, ahol két héten át közszemlén lesz. Később a koporsót befalazzák a tornyba.

A világ aligha látott hasonló gyászpompát. Hindenburg egyszerű temetést igényelt, de ebben az egyben nem tartották tiszteletben kívánságát.

Hitler legújabb békenyilatkozata

Ward Price, a Daily Mail szerkesztője hosszabb beszélgetést közöl lapjában, ame-

lyet Hitler kancellárral Berlinben folytatott.

Hitler, aki a tudósító szerint kitűnő színben van, kijelentette, hogy amennyiben Németországtól függ a dolog, nem fog háborúra kerülni a sor.

Németország nem akar többet, csak fenntartani jelenlegi határait.

Ha a Saar-kérdés rendezve lesz, a franciák és a németek között nem lesz több területi ellentét.

Baldwin miniszterelnök azon kijelentése, hogy Anglia Védelmi határvonala ezentúl a Rajnánál lesz, Hitler azt válaszolta, hogy ilyen körülmények között Németországnak nehezen lehet szemrehányást tenni azért, hogy határai között keresi a maga megvédésére szolgáló eszközöket.

A gyarmatokra vonatkozólag Hitler azt a kijelentést tette,

hogy egyetlen német ember életét sem áldozná fel azért, hogy Németország visszaszerezze gyarmatait.

Németország fegyverkezésére vonatkozólag a kancellár kijelentette, hogy a lépések, amelyek ezen a téren tesznek, annak a ténynek megfontolásából származnak, hogy Németország hatalmas ellenségekkel van körülvéve a kontinensen, amelyek olyan követeléseket támaszthatnak, amelyeket nem lehet elfogadni.

Az osztrák kérdésben Hitler a következő nyilatkozatot tette:

— Mi nem akarjuk megtámadni Ausztriát, de nem tudjuk megakadályozni, hogy az osztrákok keressék a régi kapcsolatok visszaállítását Németországgal. A csatlakozás kérdése azonban nem a mai nap problémája.

Ha Ausztriában titkos választást tartanának, az egész kérdés tisztázódna. Ausztria függetlensége minden vitán felül áll és ezt senkinek vonhatja kétségbe.

(Folytatása a 8. oldalon)

VILÁG TÖKRÉ

Kőolaj- és kálitelepek Palesztinában

A brit felsőházban július elsején élénk érdeklődés mellett tették szavá a Palesztinában és Transzjordániában felderített kőolajtelepeket. A tárgyalások menetét természetesen Palesztinában és Transzjordániában izgalmas érdeklődéssel kísérték, főleg lord Templetown fejtegetéseit, aki azt a javaslatot tette, hogy a brit kormány biztosítsa magának a telepek fölött való ellenőrzését. Az egész ügy különösen azért kellett nagyobb figyelmet, mert már 1930-ban szó volt a kőolajtelepek kiaknázásáról, amikor ugyanis G. S. Blake, a palesztinai mandátárius kormány főgeológusa, nyilatkozott a természeti kincsekről.

Blake abból a feltevésből indult ki, hogy Palesztinában három területen lehet biztosan számítani petróleumforrásokra: a Ghor területén, a tengerparti fensíkjaiban és bizonyos dombos vidékeken. Transzjordániában Lisan vidékén, vagyis a felszínnek ama részén, amely kelet felől nyúlik a Holt tengerbe. Továbbá az Arnon déli részén, valamint Yarmuk környékén.

A tengerparti vidéken már történetek furások. Már a háboru előtt a Syrian Exploration Company Limited a Yarmuk mellett fekvő földeken 12 ezer török font költséggel 161 méteres mélységű furásokat eszközöltetett. Ezek a furások azonban, amelyek a Yarmuk folyó mellett történtek, nem mutattak semmi eredményt, úgy, hogy a további furatásokkal fel kellett hagyni. 1914-ben a Standard Oil-csoport a Hebronról délre fekvő Kurnub melletti próbálkozott, de a furatásokat abba kellett hagyni a háboru kitörése miatt.

Ezen a területen még ma is számos furatási koncesszió van érvényben, így négy a Kurnub területén, amelyet háboruelőtti hét ottoman engedélyjelenében cseréltek be. Számos különböző érdekeltségű furások tartoznak koncesszió van érvényben a Holt-tenger két parti területén. Legutóbb egy angol csoport — a Sutherland Affiliated Oil-fields, amelynek Egyiptomban is vannak koncessziói — kapott furatási jogokat a Holt-tenger környékén.

Ugylátszik tehát, hogy a palesztinai kormányoknak ez a legutóbbi koncessziója (amelyet 1922-ben adtak ki egy kormányrendelet alapján, amely szerint az országban található összes természeti kincsek fölött a kormány rendelkezik és kiaknázásuk engedélyezése szintén a kormány hatáskörébe tartozik) volt az, amely az angol felsőházban a diszkussziót beindította. Az új angol petróleumtörvény, amely nemrégén lépett életbe, nyilvánvalóvá tette, hogy Angliában sok előrelátással gondolnak háboru esetén az ország és a flotta petróleum-ellátására.

Lord Templetown többek között ezeket mondotta:

— Ugy vélem, köztudomású most már, hogy Nagy-Britannia kőolaj helyzete nem elégíti ki a flotta egyre növekedő szükségletét, ami háboru esetén katasztrófálissá válhatna. Nincs tehát jogunk elhanyagolni bármilyen segédforrást, amely helyzetüket javíthatná. Felhívom tehát Öfelsége kormányát újólag, hogy fejlessze a kőolajtelepeket, amelyek Palesztina és Transzjordánia területén találhatóak.

Ezeket a telepeket eddig magánvállalatoknak engedték át, amelyeknek munkálatai különböző okok miatt abba maradtak. Fájdalom, a brit kormány pesszimista magatartása miatt a kérdéses természeti kincsek kiaknázásától az angol főke távol tartotta magát, holott az utóbbi évek során számos érdeklődő akad volna. Hasonló a helyzet a káli-ásványterületén is. Ennek az iparnak érdekeltjei azért nem igyekeznek kiaknázni a Holt-tenger környékén található káli-t, mert attól tartanak, hogy a rendszeres ásatások során újabb hatalmas kálió-telepek fognak megnyílni, ami az ő koncessziójuk kihasználását könnyen megsemmisíthetné.

Lord Templetownnak ez a beszéde nagy ipari körökben azért keltett fel-tűnést, mert megállapítható immár, hogy a Holt-tenger környéke valószínűleg kincsesháza nemcsak a kőolajnak, hanem a káliumnak is. Olyan mennyiségű kálió lehet majd kiaknázni azokon a területeken, amikre eddig nem is gondoltak. A „Palestine Potash Company“ volt az első, amely kálium iránt érdeklődött. Azóta a Palesztina különböző helyein történt furások és kísérletek meggyőzték a kormányt és az érdekelteket, hogy itt óriási terület nyílik a kőolaj és kálium kitermelésére. Csak hiányzik még a kéz, amely a kincsek napfényre hozását szorgalmazná. Templetown lord, aki közel áll a brit admirálisokhoz, tudta, hogy miért kell szóvá tennie a palesztinai és transzjordániai kőolaj és káliókincsek kiaknázását. Ő már nem is akarná magánosok kezében hagyni ezt a hatalmas értéket, hanem azt kívánja, hogy az államkincstár gondoskodjék kiaknázásáról.

A kormány képviselője, aki a felszóllásra válaszolt, rámutatott arra a tényre, hogy a kincstár ezen a területen nem rendelkezik olyan jogi helyzettel, hogy a talajkincseket minden további nélkül birtokba vehesse. Palesztina ugyanis nem brit terület, éppúgy Transzjordánia sem, hanem mandatárius területek és csak természetesen, hogy a kormány nem rendelkezhet ugyanolyan módon e területek fölött, mintha brit területek lennének. Az új talajkiaknázási törvények Palesztinában nem lehet olyan hatálya, mint az angol királyság területein. Más az, hogy lehetőleg angol főkeérdekeltségek vonuljanak be Palesztinába. A kormány képviselője ismételt hangsúlyozta, hogy a nagy investíciók nem fizetődnek ki.

Ezzel szemben a Palestine Potash Company egyik legújabb jelentésében közli, hogy immár megkértszereződött az a terület, amelyet tavaly munka alá vettek és a műhelyekben három rétegben dolgoznak a munkások. A brómgvárban is kielégítő munka folyik. Ezidőszerint 469 munkás (zsidók és arabok) dolgozik a műveknél. Legnagyobb exportország e cikkek számára Anglia. A jelentés kiemeli, hogy a telepeket azért nem lehet most kibővíteni, mert hiány van szakmunkásokban.

Sayers. Jelige: „Gyilkosság“. Egy hírdétőiroda titkái: vér, arany, kokain. A 23 lejes detektív-sorozatban. Kapható az Uj Kelet könyvostályában az összeg és a portóköltség előzetes beklúdoásával.

DAS SCHWARTZ- BUCH

Tatsachen und Dokumente Die Lage der Juden in Deutschland 1933. A párizsi Zsidó Comité kiadásában most jelent meg 534 oldal, szenzációs dokumentumok és adatok. Ára 300 lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvostályában.

Csajánolás

fontos. Ezért a fogpaszta választásánál nem szabad közbönsnek lennie. Igazán jó és célszerű a fogápolása **NIVEA FOGPASZTÁ-val**

Lágy, könnyen habzó, egészen csodás ízű, ápolja és kíméli fogait s a leheletét tisztítja és üdíti. Csak elsőrangú nyersanyagok és innen a nagy hatás.

Beiersdorf & Co. S.A.R., Braszov

Csak LEI 22.-

a nagy tubus

Palesztina német szemmel nézve

(J. Amiel: Palästina. Das erlaubte Land. Paris, Europäischer Merkur)

Össze-vissza 75 oldalas füzet, de hasonló érdeklődéssel lehet nyújt, mint amennyit a szerzője után indulva vár tőle az olvasó. Többet, mint sok vaskos és nagyköpű könyv. Az írója ugyanis hétpróbás publicista. Ami annyit tesz, hogy nem céhbe statisztikusként, nem céhbe nemzeti tudományak, nem történettudós és nem földrajzi szakiról, de a kisujjában van mindegyik tudományának a lényege és kvintesszenciája és ráadásul még tudja mindazt, a briliáns íráskészségen túl, amit a céhbe tudósok nem tudnak és sohasem is fognak tudni: mély, emberismerő, egészen a lélekbejárásig és odahaza van az életnek minden vonatkozásában.

A német zsidók sorsával kezd. Az ország, melyről azt hitték, hogy a hazájuk, kiaknázta őket. Oda az egyenlőség és a szociális haradás illuziója. A német zsidók át kellett alakítsák, új alapokra kellett ráépíteni az életüket. A zsidóságban a zsidó Istennek edeskeves, jóformán semmi kapcsolatuk nem volt mostanáig. Most a legtöbbjük hazatért és úgy érzi, hogy ezek a kapcsolatok a tudás alatt elrejtett is kötődtek. A lényegző nem halt meg, csak a tud és most felébredtek.

Ami a német zsidókra történt, nem egyedülálló, nem példátlan. Ezerévek óta egyre ismétlődik, hogy a szabadságnak, a népek testvériségének egy-egy korszakára a reakció korszakát követik: az elzárkózás, gyenge néprészek kirekesztése. Az összesség szempontjából történelmi szemüvegen át nézve nem olyan tragikus ez a sors. Kisebb körben erősebb, elevenebb a felelősség érzése, nagyobb az aktivitás és bővebb a cselekvés lehetősége. Több a bensőség. A zsidók, akiket a németiség kirekesztett, új talajt keresnek, amelyben gyökeret verhetnek. Az ősek földje ez a talaj. Nem az ígéret földje, nem is a szentföld a legtöbbjük számára; hanem a lehetőségek országa. A sok elzárkózó ország között „das erlaubte Land“. Ország, melyről néhány évvel ezelő óta modern proféták hirdették, hogy itt hazára találhat a zsidó és amelyet egy nagyhalálom nyitott meg politikai okokból előtte.

Jönnek, repesnek hát a német zsidók Palesztina felé. Jönnek a fiatalok — a világháború és a krízisek generációja —, akik sohasem ismerték a nyugalom és a biztonság érzését, akik sohasem jártak az élet napos oldalán. Jönnek az ugynevezett kapitalisták ezerfontjukkal és fakalickákkal, az ugynevezett „Lift“-be csomagolt autókakkal. A néphumor a nordaui Luftmenchen kapitárára Luftmenschen-nek nevezte el őket és a fájhájukat Liftfájhájának. És jönnek a kitűnően iskolázott német-zsidó iparosok. Nem a kenyértelenség mindezeknek a főmozgatója. A háború óta és a krízisek folyamán sokféle alküvés megszoktak már. Sokszor redukálták az életstandardjukat. Főképpen a morális bajok vezették őket; az antiszemita személtékedés, a hitleri gaz pi-maszködés hatása alatt szedik fej a sátor fájukat.

Más országban talán kényelmesebb elhelyezkedési lehetőségekre találhatnának, nagyobb materiális lehetőségek nyílnának meg előttük. De a német zsidók inkább választják Palesztinát, mert itt a gazdasági és a szociális ártétegződésük természetesen módon, társadalmi bélyékek nélkül és a szánalom-érzés megbántó kísértetétől mentesen mehet végbe. Közrejátszik a nagyváros megutálása, a menekülés vágya tőle, mely a vasárnapi tömeges kirándulásokban a zöldbe szintén kifejezésre jut és a vágy, hogy belekapcsolódjanak a zsidó munkaközösségbe, hogy a végén, évezredek kísérlet-sorozat után révbe fuszanak valahára.

Már az ut Palesztina felé átalakító erejű. Nemcsak az újságok olvasása támaszt új képzeteket, új gondolatokat a német sajtó zsidóellenes szidalom-kórusa-

nak és hazugság-szavalaainak egyhangúsága és sívársága után. A német események új színt kapnak és a történelmi perspektíva károg a szefard zsidókkal történő összekerülés, az egyiptomi zsidó múlt felkísérése és általában a balkáni és keleti népkonglomerátum látása és sorsának, ha mágyárt csak felületes megismerése révén. A német-zsidó valahogy distanciára tesz szert a maga leg-utóbbi élményeihez ezen az uton és bár a pusztá vándorlásuk, a létük kiáltó vád Németországgal szemben, ők maguk többnyire csendesek, hallgatagok. Nem szívesen beszélnek az élményeikről. Talán azért sem, mert ha mágyárt büntelenül is alkérülni, védtelenül szenvedéseknak, megbántásoknak kitéve lenni, az áldozat szerepét tűrni: megszegyenítő, kelező érzés. A megérkezés, a megtelepedés zür-zavarát, a gazdasági elhelyezkedés odisszeája megint nagyot gyur a német-zsidó bevándorlók jellemén, akik a HOG-ban, Hirschduth Olej Germainában te-remtettek maguknak szervezetet. Különösen a nőket érinti erősen, velük szemben támaszt nagy igényeket az új élet. A petróleumfűző, a meleg klíma követelményei, a megváltozott étkezési és ruházko-dási mód: alaposan próbára teszt képes-ségeiket és ráadásul a legtöbbje nem éri be a maga háztartásának rendbetételével, hanem Ozerth, azaz háztartásbeli se-gítő, vulgó: cseléd munkát vállalt a ház-on kívül. Csábítja a másfél-őri kétéfél-őri fontig terjedő fizetés, a 8 órai munkaidő és megcsik, hogy a berlini ügyvéd féle-

sége Palesztinában egy régi szomszéd-asszonyának szennyesével, mocskával foglalatokodik, hogy az új létalapot a maga külön kerestetével is öregbítse.

Ezeknek az átalakító erőknél behatása azonban nem vetkőzteti ki teljesen régi énjéből a német-zsidót. Nem német polgár többé, az erejét a zsidó közösség szolgálata-ba adotta, de az ifjúságának művelődési utja, az egykori környezetének behatása továbbra is determináló erővel dolgozik benne. Lelkének egy zugában tovább él a német kultúra, a német könyv és zene, a német nyelv szeretete. És ezzel a másmilyenségével a német-zsidó hozzájárul a sajátos, a sokféle komponensből eredő palesztinai típusnak kialakításához. Spanyol-orosz-lengyel-zsidó elemekből és most német-zsidó sajátosságokból is tevődik össze ez a típus és Amiel így definiálja: A legnehezebb testi munka, szellemi készségnek és függetlenségnek tö-szomszédságában. A legszerűbb életmód; primitív, de tiszta. Szélsőségesen tekerkös, de sohasem az igaz, a nélkülözhetetlen kultúra feladásának árán. Örömet éljes lendület szelítgetés nélkül. Magától értetődő lelkesedés egy ideáért, de hamis pátoz nélkül — ez Palesztina.

Soka tud elmondani Amiel arról a sze-retetről, amivel az új Palesztina a gyer-mekeket becézi. „Nem látni egész Palesztinában egyetlen zsidó gyermeket, aki beteg lenne vagy nyomorogna, vagy el-hanyagolt lenne. Ez a gyermekvédelem ennek a népnek a büszkesége. A gyermek-orvosok jelentősen benyomták a csecsemő-halandóságot. Ez a kacagó új nemzedék, gömbölyű és rózsás és szemtelen és in-telligens, egy rátermett, pompás fajta, a reményeseknek igazi alapja. Még 150 ezer zsidó van szükségünk Erec Jisz-raelben, magyarázta egy chaluc, egy min-den tekintetben pompás legény. Ha be nem eresztik, hát itt kell kitermeljünk.“

Tud persze Amiel a német emigránsok néhány kiskiklásáról és nem hallgatja el őket. Beszél a zsidó boltosról, aki Tel-Avivben sonkát akart árulni és azokról az asszimilánsokról, akik Szarona német kolóniába küldték iskolázni a gyerme-keiket. Ezek az apró pörönségek nem vál-toztatnak azonban a lényegen. A világrét sem férközhettek hozzá. A német-zsidók Palesztinában és palesztinai módra akar-nak élni. Ez a lényeg. Az erős akaratuk diadalmaskodni is fog. Senki sem fogja tudni őket a győzelmükben feltartóztatni. (g. s.)

Ismét kémkedési pert tűzött ki tárgyalásra a kolozsvári hadbíróóság

A nagyvárad népesedési hivatal tisztviselőnjét és egy pénzbeszedőt vádolnak azzal, hogy Magyarország számára kémkedtek

Cluj-Kolozsvár, augusztus 7. (Az Uj Kelet tud.) Még be sem fejezte a hadbíróóság Stavrescu főhadnagy és Jakabffy Vilma kémkedési perét és máris újabb hazaárulási pert tűzött tárgyalásra. Az érdekes az, hogy nem csak a vád minősítése azonos az előbbi perrel, hanem a személyek lakóhelye is.

Az új kémkedési per vádlottai szintén váradiak. A hadbíróóság már be is fejezte a vizsgálatot és augusztus 17-én tárgyalásra kerül a per. A per fővádlottja is nő. Cato Cornelia a váradi népesedési hivatal tisztviselője. A nő ellen az a vád, hogy Magyarország részére kémkedett. Rajta kívül letartóztatták a férjét és egy Wallerstein József nevű pénzbeszedőt. A férj ellen bünpártolás címén indult eljárás, míg a pénzbeszedőt azzal vádolják, hogy „anyagot“ szerzett Cato Cornéliának a kémkedéshez.

A vizsgálat megállapította, hogy a nő megismerkedett egy Kovács Ferenc nevű magyarországi emberrel, akinek panasz-kodott, hogy rosszul megy sora és aki, összehozta őt egy Teljesniky nevű budapesti ezredessel. A vizsgálat során a nő azt vallotta, hogy az ezredessel Pesten találkozott, aki elég nagy összeg ellené-

ben híreket kért tőle katonai kérdésekben. Mikor Váradra visszatért, összekötést próbált szerezni a hivatalával szomszédos katonai ügyosztálynál. Mindenekelőtt meg akarta szerezni néhány magas állású katonatisztnak a lakáscímét. Ek-kor kezd szerepet játszani Wallerstein, akivel megismerkedett az asszony és arra kéri, hogy mint pénzbeszedő, tudakolja meg néhány magasrangú tisztnek a laká-sát. A szállított címekért 1000 lejt aján-lott Wallersteinnek. Három éven kereszt-ül 1930-tól 33-ig sikerült neki eddig meg-kiderítenie anyagot szállítani az említett pesti ezredesnek. Ez év elején azonban új irányban akarta kiépíteni hírforrásait. Az egyik török származású rendőrségi ágenszt, bizonyos Luba Moraitot kért meg arra, hogy megfelelő pénz ellenében sze-rezzen neki három gyanus névre szóló utlevelet. A rendőrségi ember gyanú fo-gott és feljelentette Cato Cornéliát felet-teseinél.

Cato Cornéliát férjével és Wallerstein-nal együtt letartóztatták. A vizsgálobíró előtt mindhárman tagadnak. Nemsokára azonban a hadbíróóság fogja eldönteni, hogy valóban olyan ártatlanok, mint amilyennek mondják magukat.

Megjelent!

Rettenetes Adolf

tragikomikus éposza, illedelmes jambusokban, kellemetes rövidséggel, melyben megvagyon énekelve a braunau mázolólegény csodálatos pályafutása — a létra alsó fokától a kancellári székig.

Zsidóknak fölöttébb javallva írta:

Salamon László

Egyszerre fog sírni és nevetni rajta!

Azonnal rendelje meg az Uj Kelet könyvostálya útján. Ára 20 lej és portó.

SZERD
D
Nagy,
Lezaj
Cluj Kolo
Uj Kelet tu
járás volt.
nya, éjén a
elnökkel fo
azt a mur
minden ta
vizsgálják
kötetésbe lé
lőivel és a
nak a pana
nemcsak a
rán. Ott vol
őreg liberál
Bratianuval
kt adott és
aki kormány
ról beszél,
lenezéken va
a kormány
és a liberál
valóságát k
Tatarescu
is beszélt.
hogy a párt
az egyetért
zati pontokt
kérdésekben
nem esszen
Tatarescu és
Megyegye
kejl az alkoi
Bratianu D
kijelentette,
keresen kiir
mely az alk
a pártban, a
szen mást m
ugyan ő sem
alkotmánym
és a parlame
landó megva
bizonyos kö
dó megvaló
dig semmi
hajlandó...
Még lénye
litikus közö
rendfenntar
ben. Dinu B
már nincse
ostromállap
— a kormá
vények állna
tekinteni a
zura fenn
mit mond T
Nem függ
get ennek a
gesek még
fejtenek ki
belső rend
vethet a ko
ge és nem
zők előtt, a
eszközökkel
Dinu Bra
ciókat is k
kat azok el
megrontottá
tetéseket te
kormányfő
ben Tatare
lesbitéséről
szükségess
litikával le
szerinte ne
cionálását.
hogy a Sk
büntetések
fogják gyó

augusztus 8.

Dinu Bratianu kérdez, Tatarescu válaszol...

Nagy, lényegbeli eltérések vannak a két politikus programjában. Tatarescu „nem teljesítheti a pártelnök követeléseit“

Lezajlott az ifj liberálisok nagyváradi kongresszusa

Cluj-Kolozsvár, augusztus 7. (Az Új Kelet tud.) Temesváron miniszter-járás volt. A fiatal liberálisok kormánya, élén a negyvenöt éves miniszter elnökkel folytatta a megkezdett uton azt a munkát, melynek célja, hogy minden tartományban személyesen vizsgálják felül a panaszokat, összeköttetésbe lépjenek a lakosság képviselőivel és azonnali orvoslást nyújtsanak a panaszokra. Ezuttal azonban nemcsak a fiatalok vettek részt a túrán. Ott volt az öregek pártja, a régi öreg liberális párt vezérével, Dinu Bratianuval. Bratianu Dinu tanácsot adott és kritizált. Nem úgy, mint aki kormányon van és a teljesítményeiről beszél, hanem úgy, mint aki ellenében van és onnan ad tanácsokat a kormánynak, követeléseket állít fel és a liberális párt programjának megvalósítását kéri.

A „nagy egyetértés“ kérdésekben és feleletekben

Tatarescu is beszélt, Dinu Bratianu is beszélt. Mindketten azzal végeztek, hogy a párt és a kormány között teljes az egyetértés. De a lényeges kormányzati pontokban, a lényeges ideológiai kérdésekben nem is árnyalatbeli, hanem esszenciális eltérések vannak Tatarescu és Bratianu Dinu között.

Meggyegyeztek egy dologban: nem kell az alkotmánymódosítás. De míg Bratianu Dinu a leghatározottabban kijelentette, hogy a liberális párt győresen kéri minden olyan törekvést, mely az alkotmánymódosítást követeli a pártban, addig a miniszterelnök egészen mást mondott: kijelentette, hogy ugyan ő sem tartja oportúnusnak az alkotmánymódosítást, de ha a király és a parlament akarja, a kormány hajlandó megvalósítani. Tatarescu tehát bizonyos körülmények között hajlandó megvalósítani, Bratianu Dinu pedig semmi körülmények között nem hajlandó...

Kell-e ostromállapot és cenzura

Még lényegesebb a két liberális politikus közötti eltérés a rendkívüli rendfentartó intézkedések kérdésében. Dinu Bratianu azt hiszi, hogy már nincsen szükség cenzurára és ostromállapotra. Amikor — mondotta — a kormánynak már rendkívüli törvények állnak rendelkezésére, el lehet tekinteni az ostromállapot és a cenzura fenntartásától. Ezzel szemben mit mond Tatarescu?

Nem függesztheti fel, nem tehet eleget ennek a kérdésnek, mert a szélsőségek még ma is ádáz propagandát fejtenek ki és veszélyeztetik az ország belső rendjét. Bármily hibát is ekövetelhet a kormány, de nem lehet gyenge és nem kapitulálhat olyan tényezőkhöz, amelyek nem megengedhető eszközökkel operálnak.

És a szankciók

Dinu Bratianu ezenkívül még szankciókat is követelt. És pedig szankciókat azok ellen, akik öt éven keresztül megrontották az ország légkörét. Bűntetéseket tehát a nemzeti párt pártkormányfőiről ellen akik öt éven át kormányozták az országot. Ezzel szemben Tatarescu a politikai horizont szélesítéséről beszélt, a békés ellenzék szükségességéről, melyet békés pártpolitikával lehet csak megvalósítani. Ez szerinte nem zárja ki a bűnösök szankcionálását. Azt ígérte a kormányelnök, hogy a Skoda-ügyben alkalmazandó büntetések ebben az irányban is meg fogják győzni a párt elnökét.

résztve az ifj liberálisok kongresszusán. Dan Partenje (Kolozsvár), Macavescu, Teodorescu, Lobontiu, Raut, Damian, Pilat, Petre Ghita, Titeanu voltak az első szónokok majd Iamandi alminiszter tartott nagy beszédet.

Iamandi szerint a liberális párt ifjú generációjának kötelessége:

1. Küzdeni a szélsőséges elemek ellen.
2. Megvédeni az alkotmányos demokratikus rendszert.

A Duca szellemében való liberálisizmus kell meghonosítani az országban és a liberális párt fiatalágának ez kell, hogy legyen az első kötelessége. Az erdélyi liberális ifjúságról beszélt, mely erőteljes és kulturált, biztos bázisa a jövőbeli romániai polgárságnak.

Majd Duca jelentőségéről beszélt és arról a hatalmas munkáról, amelyet a volt miniszterelnök végzett.

Végül hosszú és nyugodt kormányzást jósolt a liberális pártnak, mely öt év után újra a konstruktív államépítés útján van. A gyűlés utolsó szónoka Domocs Iekész, a párt biharmenyváltóról Nagyváradra ment át, aholgyei alelnöke volt.

Készül a béke a palesztinai revizionisták és munkáspárti ifjúság között

Bofrányos verekedések voltak Tel-Avivban, de a zsidó állampárt vezetői megakadályozták, hogy a bofrány elhajuljon

Jeruzsálem, augusztus 7. A palesztinai zsidó állampárti kezdeményezésére az ország hébernyelvű napilapjainak többsége elhatározta, hogy az Arlosoroff-gyilkosság további megvitatását megszünteti. Ezzel ugyanis elő akarják segíteni, hogy Palesztina zsidó lakóinak nyugalma és békéje ismét helyreálljon.

A cionista-revizionisták világúniójának elnöke, a palesztinai munkáspárt vezetőjéhez írtatott intézet, amelyben Kerekasztal Konferencia megtartását javasolja. A konferencián kizárólag a revizionisták és a munkáspárt tagjai vennének részt és azokról a módokról határozódnak, hogy miképpen lehetne megakadályozni a csoportok közötti erőszakoskodásokat. Az utóbbi időben ugyanis heves összetűzések történtek fiatal revizio-

nisták és munkásifjak között. Julius 21-én, szombaton Tel-Aviv nagy templomában súlyos kimeneteli incidensek zajlottak le, amikor Abraham Stavsky, aki Rosenblatt mellett meghallgatta az istentiszteletet, felhívta a Tóra elé. Egy fiatalokból álló csoport meg akarta akadályozni, hogy Stavsky följusson az ajmemorra. Követő hajítottak utána és felborítottak néhány imaállványt. A nagy tolongásban többen könnyen megsérültek, közöttük Silberg rendőraliszt is. A rendőrség később beavatkozott és a támadók közül többeket lefogtak. Tel-Avivban a helyzet módjólott kiéleződött. A rendőrséget legénységgel és tisztekkel megerősítették. Délután a város utcáin is összetűztek a revizionisták és munkáspártiak. A verekedés hevében heten könnyebben megsebesültek.

Minden világtáj irányába gurul a kampóskeresztes márka...

Egy saarvidéki lap érdekes leleplezése Göbbelsék külföldi propagandájáról. Mit állapított meg az amerikai parlament bizottsága az amerikai hitlerista propagandáról

Cluj-Kolozsvár, augusztus 7. (Az Új Kelet tud.) Ismeretes, hogy az amerikai parlament megszavazta egy bizottság kiküldését, melynek munkája arra irányul, hogy az Amerikában folytatott hitlerista propaganda méreteit megállapítsa és egyben bizonyítékokat hozzon fel arra, hogy a német kormány milyen összegeket költ az amerikai náci-propagandára. A Saar-

brückenben megjelenő „Die Deutsche Freiheit“ című német demokrata napilap érdekes leleplezéseket közöl és ezzel próbálja megdönteni azokat a cáfolatokat, amelyeket Göbbels adott ki az összes távirati irodák számára és amelyekben azt állítja, hogy Németország nem fordít pénzt külföldi náci-propagandára. A lap szerint az amerikai parlament bizottság

A Jüdische Rundschau

Németország nagy, kétszer hetenként megjelenő zsidó lapja, amely a zsidó élet minden megnyilatkozásáról kimerítően informálja olvasóit. A

Jüdische Rundschau

a németországi cionista mozgalom lapja. A

Jüdische Rundschau

kétszer hetenként jelenik meg és előfizetési ára negyedévenként Lei 180. Romániából az előfizetési díjak a Banca de Credit Român Cernauti címre küldendők

felfűnő érdekességű dolgokat állapított meg a náci-propagandával kapcsolatban.

Elsősorban említi a lap George Silvester Vierech újságíró nevét, aki megintem juvította Hitler és aztán Amerikába utazott, hogy ott hitlerista pénzen fejessen ki propagandát. Ezt a George Silvester Vierech az amerikai parlamenti bizottság beidézte és tanuként hallgatta ki. Hosszú vonakodás után Vierech beismerte, hogy

1750 dollár havi fizetést huz, Göbbelsrel történt megállapodása alapján.

Ezenkívül fizetik a titkárat és az irodájuk házbérét. Vierech azonban kijelentette, hogy ez az összeg az általa kifejtett munkásságért

ügyszólván semmiség,

mert ő ennél nagyobb összegeket szokott kapni publicisztikáért.

Négy hónapon át Ottó Kiep volt főközlöltő havi ötszáz dollár mellettkelteké kapott, a hitlerista propagandáért kifejtett érdemei jutalmazásul.

A newyorki Carl Boyre cég

négyezer dollárt kap havonta.

Ennek fejében hitlerista röpcedulákat és náci-propagandát tartalmazó könyveket kell terjesztenie. Ezenkívül Joy Lee milliósos hirdetési ügynök, Rockefeller olaj király jobbkeze,

a náci-kormánytól évi 25 ezer dollár fizetést huz.

Fia James Lee, aki Berlinben lakik, mint ösztökölő tiszt 33 ezer dollár évi fizetést kap. A két Lee-t, mint tanácsost alkalmazták. Ők ajánlották a német kormánynak, hogy küldje Amerikába Ioachim Ribbentropot, hogy Roosevelt elnökkel konferenciázzon a németországi fegyverkezési egyenlőségről. Ebből azonban nem lett semmi. Dr. Hans Luther és dr. Ottó Kiep publicisztikát és riportereket hívott meg Németországba, olyképpen, hogy az újságírók minden létező költségét a német állam fizesse.

„Ezekkel a bizonyítékokkal szemben — írja a saarvidéki lap — Göbbels hiába próbál cáfolatokkal jönni. Mert nem csak Amerikában van ez így, hanem mindenütt a világon. Nem sokkal Hitler uralom rajtötte után

az egész világon megjelentek a hitlerista lap és könyvtermékek,

német pénzzel korrumpálnak újságírókat, vásárolnak meg lapokat stb.

De Amerikában hiába vásárol meg lapokat és publicisztikát, hiába árasztja el a piacot hitlerista propagandaanyaggal, ott mindenki változatlanul gyűlöli Hitlerországot. Göbbels minden erőfeszítése és minden propaganda költsége sem elegendő ahhoz, hogy az amerikai közvélemény hangulatát Hitlerrel és uralmával szemben megváltoztassa.

Schalom Asch
Peter Altenberg
J. Babel
M. J. Berdiczewsky
Martin Buber
Osip Dymow
Ilja Ehrenburg
Arthur Hollitscher
J. L. Perce
Luigi Pirandello
Alfred Polgar
Jefim Sosulja
Jakob Wassermann

remek írásait tartalmazza a PHAROS KÖNYVEK

szeptember elsején megjelenő első kötete, a „ZSIDÓ MINIATÜRÖK“

Lépjön be Ön is a Pharos Könyvek előfizetőinek sorába, mert kizárólag előfizetők kaphatják a Pharos kiadványait.

Könyvárusi forgalomba nem kerülnek.

Előfizetési ár: negyedévre 250 lej, félévre 500 lej. Havonta egy-egy kötet jelenik meg. Előfizetések az Új Kelet könyvosztályába küldendőkö Cluj, Str. Baron L. Pop 10. sz.

Megejelent!

dséggel, melyben futása — a létra

20 lej és portó.

SPORT

Negyvenezer néző befogadására alkalmas stadionja lesz Kolozsvárnak

Jövőre készen lesz Európa legszebb, a sport összes ágainak kultiválására alkalmas sporttelepe

Cluj-Kolozsvár, augusztus 7. (Az Uj Kelet tud.) Néhány évvel ezelőtt az akkori kolozsvári városi tanács gazdag városépítési programot dolgozott ki, melynek egyik főpontja a sporttelep építése. A kapu előtt mely sáncban vízvezetékcsöveket rak le néhány munkás. Kérdésünkre megtudjuk, hogy sporttelep készül, a bemenet azonban szigorúan tilos. Rövidesen azonban ismerősre bukkanunk Morariu Albin, a kitűnő tornász személyében, aki elmondja, hogy itt épül a Soimii Carpatilor, Gazdasági Akadémia és az Universitatea sportegyesület tulajdonát képező új stadion.

Stadion Kolozsváron? — olyan válasz ez, ami a sportújságírók soronkívül érdekli. Morariu Albin meg sem várja kérdésünket és barátságosan felajánlja kíséretét átlépjük a tilosra állított kaput.

Tizenöt ezer négyzetméter területen, a sport minden ágának kultiválására alkalmas külön részekre van osztva ez a hatalmas stadion, amelynek építésén száz munkás dolgozik. Az építkezés megkezdése szükséges tőkét, kétféle millió lej összegben Hatieganu Gyula dr. egyetemi tanár adta, aki egyúttal a stadion felépítésének kezdeményezője volt és ma az ő személyes irányítása mellett épül olyan grandiózus terv alapján, hogy elkészülte után Európa legszebb stadionjával dícselkedhet majd Kolozsvár.

A kaputól jobbra állott, faeseménytől körülvett terület közepén és kétoldalt izlées virágrüppök. Ez lesz a gyerekjátékoszter. A főtér haladva, amely már teljesen kiköveztve, kétoldalt befolyóval készen van, balra van a futballpálya, amelyet kitűnő salakból készült futópálya vesz körül. Bársonyos, pompás mesterséges zöld fü takarja a pályát, amelynek mérföldmérő mély talaja előbb nagy, majd kisebb kövekből áll, ez pedig vastag földtakarót kapott.

A pálya építése olyan, hogy az a legnagyobb esőt is percek alatt nyeli el, a mély talaj. A futballpálya kapui mögött mindkét oldalon valamennyi atletikai ág részére külön hely van beépítve, amely fümentes, salakos kifutókkal van ellátva. Távolugrás, helyből ugrás, rudugrás, diszkosz, gerely, súlydobás, kalapácsvetés számára külön-külön hely van fenntartva. A futópálya építése a lehető legideálisabb elképzelés alapján készült. Oldalként száz méter hosszú, enyhe kanyarral áll már készen, négy mezőny szélességű, a futball pálya nyugati részén, mintegy száz méter szélességben épül a hétezer ülő néző befogadására alkalmas beton tribün, amelynek alján helyet kapnak az öltözők, a legmodernebb higiénikus építésben, valamint egy hatalmas tornaterem. A tribün közepén, a királyi páholy fölött kis elkerített parancsnoki híd készül. Innen fogják mindenkitől elrejtve a pályán lezajló monstre tornászmutatókat dirigálni. A terv szerint az öltözők úgy lesznek építve, hogy a közönség nem tudja azokat megközelíteni. Az egész pálya villanyvilágítással lesz felszerelve, később éjjeli mérkőzésekre is átalakítva. A pályát azonban tribünnel építik körül, kivéve az állóhelyet, amely a nagy tribünnel szemben foglal helyet. A nagytribün, körtribünök és állóhelyekkel összesen harminceg-negyvenezer néző kap helyet a stadionban.

A futballpálya nyugati háta mögött két tréningpálya készül, amelyen az atletikai sportok gyakorlására alkalmas

hely is lesz. Ettől délre fákto körülvett részen épül a céllövő terep. Emellett kapnak helyet a különböző lézi labdajátékok. A hatalmas terület déli részén épül a stadion strandja, ötven méter hosszú uszómedencével és a trambulin alatt ötméter mély vízzel. Azonban a strandon nemuszók is helyet kapnak. Az uszómedence körül tribün, öltözők és virággyűgyakkal díszített sétányok teszik ezt a részt kellemes üdülőhelyé. A strand előtt, a keresztülfolyó malomárok medrét szabályozás útján csónakversenyre alkalmassá teszik. A strandról keletre nyolc vörösalakos tenispálya áll már készen. Talaja ugyancsak másfélméter mélységről mesterségesen épített. Ha megfelelő tökéül majd rendelkezésre, külön tribünt kap.

Külön érdekessége lesz a stadionnak a legmodernebb tervek szerint épített öntöző berendezés, amely mindannyi területet percek alatt frissíti fel. Az erre szolgáló vízvezeték az egész területet behálózza. És természetesen rengeteg virág. Szinte fászfutó a szemnek az a sok szép, ami itt már most látható. Hátha még, amikor minden készen lesz.

Még megtudjuk, hogy az új stadion, amelyre nemcsak Kolozsvár, de egész Románia sportja büszke lehet, jövőre készül el teljesen és felavatása a király és az egész kormány jelenlétében lesz.

Ahogy kijövünk, megilletődéssej gondolkunk Hatieganu Gyula dr. egyetemi tanárra, aki a legnagyobb csendben a modern tes kultúra fejlesztésére ilyen hatalmas méretű munkával szolgálja a jövő generáció fejlődését. Szó és írás nem képes kifejezni azokat a jelzőket, amelyek ennek az értékes műnek a kivételéért meg-

illetik. Nem kevésbé munkatársai, Morariu Albin és a névtelenek, akik fáradságot nem kímélve áldozták fel szabadidőjüket a nagy mű érdekében.

Az ország sporttörténetének könyvébe aranybetűkkel írták be nevüket.

Ismét a szabadba érve, a Mihály park elhanyagolt sétatáján még jobban kitűnik, nem beszélve a Szamos szabályozatlan medréről, amely úgy változtatja helyét, mint egy vándorórkusz. Pedig az új stadion építésével kapcsolatban a városnak és voltának benniválói. Mert a sporttelep és a stadion közötti rész okvetlenül rendezésre szorul. Még pedig sürögősen.

Mégegyszer visszapölvítve, az épülő stadionban látok és a „világvárosi” parknak szánt Mihály park közötti különbség két fogalmat állít egymás mellé: politika és sport.

A nagy reklámmal beígért park, amelyből semmi sem lett és a legnagyobb titokban épülő stadion.

Milyen éles kontraszt...

(w—)

Vasárnap NAC—Haggibbor

Cluj Kolozsvár, augusztus 7. A kánikulai időjárás okozta szünetben kimagasló sportesemény lesz vasárnap a NAC—Haggibbor labdarugómérkőzés Kolozsváron. A NAC-ról nem kell különösebb ismertetőt adni, mindenki előtt ismeretes, hogy stílus és technika tekintetében az ország legjobb labdarugócsapata. A Haggibbor átszervezett gárdájának minden tudását igénybe kell venni, hogy ezzel a nagy-szerű ellenféllel felvehesse a versenyt.

A kolozsvári zsidó csapat szorgalmasan tréningezik és azon igyekszik, hogy egy zsidóságnak, mint Kolozsvár labdarugó sportjának dicsőségét szerezzen Románia legjobb futballjátészó együttesével szemben.

Fantasztikus világrekord. Oslóból jelentik: Az európai turán levő amerikai atleták közül ketten ma újabb világrekord-döntéseket értek el. Eastman 500 méteren saját világrekordját javította meg 1 perc 02 mp-re, Bear pedig a 110 méteres gátfutásban állított fel új világrekordot 14.2 mp-es teljesítménnyel.

Brailla. Ripensia-TAC komb.—Dacia. Unirea 7:1 (4:0).

A temesvári Rapid tegnap Versecen (Jugoszlávia) 6:2 (1:1) arányban győzött az ottani Radnitzi ellen.

KÖZGAZDASÁG

Emelkedtek a gabonaárak a winnipegi tőzsdén a rossz terméskilátások következtében

Winnipeg, augusztus 7. A Román Nemzeti Mezőgazdasági Intézet táviratot kapott a kanadai kormánytól, melyben értesítik, hogy az utóbbi hetekben az esőzések nagyon ritkák voltak, különösen a prérók vidékén. Alberta és a nyugati Saska scharwan vidékén viszont irtózatos hőségek voltak.

Ennek következtében valószínűnek látszik, hogy a gabonatermés kilátások szá-

mottevően leromlottak. Valószínűnek látszik, hogy a termés további romlása is be fog következni, amennyiben az időjárás gyökeresen meg nem változik. A terméskilátások megváltoztatására mindenesetre többnapos esőzésre, majd meleg időre van szükség. A gabonaárak a fenyegető hírekre a winnipegi tőzsdén emelkedtek. Buza okt. 90.25, dec. 91.50, máj. 95.37. Árpa okt. 52.37, dec. 53.37.

Fellenditené Románia és Franciaország külkereskedelmét az aranyalapról való letérés?

Bucuresti-Bukarest, augusztus 7. Az Argus írja a devalorizálás problémájáról: Ugy Franciaországban, mint Romániában egyes gazdasági körök már évek óta a bankjegyevaloralizálás szükségességét hangoztatják, hogy ezen keresztül az ország külkereskedelme új lendületet kapjon. A rendelkezésünkre álló számadatok azonban élesen bizonyítják, hogy ez a teória mennyire elhibázott. 1933-ban Franciaország 28 milliárd frank értékben vásárolt árut külföldről, míg az exportja 18 milliárd frankot tett ki. Ha egy 30 szá-

nyos meghatározott mennyiségű árut tud felszívni. Másrésztől viszont a monetáris dömping mindenütt konjunktúrási törvényekbe, vámsuprataxákba ütközik még akkor is, ha baráti viszonyban levő államok árukereséjéről van szó.

A külkereskedelméről összeállított statisztikai adatok kimutatják továbbá azt is, hogy Franciaország külkereskedelme az aranyfedezet fenntartása mellett 1930-tól 1933-ig 56.26 százalékkal megett. Ugyanezen idő alatt Anglia külkereskedelme a monetáris devalorizáció mellett is 57 százalékkal csökkent. Egszóval ugyanaz a helyzet Franciaország külkereskedelmében a stabil pénzgység fenntartása mellett, mint Angliában, ahol a pénzgység értéktelenedett. Az északamerikai Egyesült Államok 1930—1933. évi külkereskedelmi mérlegének esése pedig ugyancsak ekörül a százalék körül mozog (56.45), annak ellenére, hogy a valuta több mint 35 százalékkal értéktelenedett.

A statisztikai számadatok szerint könnyen megállapítható az, hogy nem a stabil pénzgység, hanem a gazdasági krízis az, amely a különböző országok külkereskedelmét csökkenti. Meg lehet állapítani, ezek szerint azt is, hogy nem javítaná egy ország külkereskedelmét sem az, ha Franciaország letérne az aranyalapról, de inkább lehetne a világ külkereskedelmén segíteni, ha Anglia és az Egyesült Államok visszatérnének a régi aranyalapra.

Emelkedett a Nemzetközi Szabályozás Bankjának vagyona

Bale, augusztus 7. A Nemzetközi Szabályozás Bankja most bocsátotta ki júliusi mérlegét. A mérleg kimutata szerint a bank vagyona jelenleg 635 millió 496.520 svájci frank, ami 635 millió 500.000 svájci frankos emelkedést mutat a június harmadiki mérleg szerint.

A bank vagyonának emelkedése a rövidlejáratú kihelyezéseknek és a központi bankok működésének köszönhető.

Az aranykihelyezések értéke egy millió svájci frankkal esett. A Nemzetközi Bank által júniusban hangoztatott vélemény, mely szerint a bank mérlegének kedvezőtlen fordulata csak időszerű és ez az újabb tranzakciók megkezdése után emelkedni fog, beigazolódott.

A belföldi kölcsön előirányzott összegének háromszorosát jegyezték Bulgáriában

Szofia, augusztus 7. Ismeretes, hogy a bolgár katonai kormány néhány hét előtt belföldi kölcsön jegyzéséről szóló törvényt léptetett életbe. Az új törvény szerint Bulgária lakossága 150 millió levet kellett volna a kölcsönjegyzések útján a kormánynak rendelkezésére bocsásson.

Gheorghieff bolgár miniszterelnök tegnap a kölcsönjegyzések befejezése után nyilatkozatot adott az újságíróknak, melyben kijelentette, hogy a belföldi kölcsönjegyzések összege az eredeti 150 millió leva helyett 475 millió tett ki.

Földi Mihály: A csábító. A magyar irodalom élő jelesei közül kimagasló Földi Mihály izmos tehetségű alakja. Műveiben nemcsak az érdekes és izgalmas meseszöveg, plasztikus jellemábrázolás, hanem a gondolatok mélysége és az egész koncepció világnézeti magaslata dominál. Ragyogó szerelmi regény „A csábító” és mégis súlyos a benne lüktető érzelmektől. A regény új propaganda kiadása vászonkötésben a korábbi 320 lej helyett, most 90 lejért kapható, az Uj Kelet könyvesboltjában, az összeg és portóköltség előzetes beküldése mellett vagy utánvétel.

Az Athenzeum 68 lejes regényeinek legújabb kötete: Priestley: „A nap hőse”. A három utáni angol irodalom legnépszerűbb írója a szerző s legmúltságsabb, legelevenebb, legmagjabb alkotása ez a regény, a botcsinálta hős és a szépségkirálynő regénye. Sikere lesz, kell hogy sikere legyen! Kapható az Uj Kelet könyvesboltjában az összeg és portóköltség (10 lej) előzetes beküldése mellett utánvétel.

Száz

Páris

Constant

esemény

irodák

bok meg

dét és a

kat felg

dozata

sebesült

szik.

A pá

ket közz

szombat

A város

arab ho

negyedd

legborza

tionalen

nagyres

amelyek

zárva v

a ma

benzi

gyujt

is bel

nyoka

A szo

sok alát

utközőt

is dördü

tel. Csá

det vala

francia

idején E

az első

szállt, h

Haso

nek Alg

kisszám

lyezettv

pes kisv

dokát a

A za

keltette

annál

aránysz

számú

arabokl

előre n

állító

gard

A fran

gü kate

gyedbe

főur ha

remhöl

A há

zsidó k

is érte

ezt a

Ez az

tünteté

főldesu

kat és

rosrés

A ka

órakba

felkelő

talam

emelke

től, ho

teket

is.

Alg

stantin

a gyal

a rend

ban rá

az a

A hajó

pitani

zonal

teké p

áldozat

dók ré

sült va

A zs

Arab hordák véres pogromot rendeztek Algirban

Száznál is több a halottak száma. Állítólag vallási érzésükben megsértett arabok rendezték a vérengzéseket

Párizs, augusztus 7. Az algiriai Constantine városban napok óta véres események játszódtak le. A távirati irodák jelentése szerint az algiri arabok megrohanták a város zsidó negyedét és az üzleteket kifosztották, a házakat felgyújtották. Eddig 19 halálos áldozata van a constantini pogromnak, a sebesültek számát pedig hetvenre tezik.

Felgyújtották a házakat

A párizsi lapok részletes jelentéseket közölnek az eseményekről, amelyek szombaton reggel vették kezdetüket. A város határában gyülekeztek az arab hordák majd behatoltak a zsidó negyedbe és ott rombolni kezdtek. A legborzalmasabb jelenetek a rue Nationale-n voltak, ahol a zsidó üzletek nagyrésze van. Miután az üzleteket, amelyek nagyrésze a szombati nap zárva volt, lerombolták

a magukkal hozott tartályokból benzint öntöttek a házakra és felgyújtották. Közben a lakásokba is behatoltak, ahol védtelen asszonyokat és gyermekeket mészároltak le.

A szombatról hétfőig tartó zavargások alatt a sorkatonaság többször megütöközt az arab tüntetőkkel. Sorstűz is dördült el számos halottal s sebesültekkel. Csak hétfő délelőtt tudták a rendet valamennyire helyreállítani. Algir francia főköormányzója a zavargások idején Párizsban tartózkodott és amint az első hírek megérkeztek, hajóra szállt, hogy Algirba visszatérjen.

Egy részeg katona garázdálkodása?

Hasonlóan nyugtalanító hírek érkeznek Algir többi városából is, ahol a kisszámú zsidó lakosság élete veszélyeztetve van. Hama-Bizot és Jemma pes kisvárosokban megtámadták a zsidókat az arabok.

A zavargások óriási megdöbbenést keltek az algiri zsidóság körében, annál is inkább, mert a lakosság arányszámához viszonyítva csekély számú zsidóság eddig békében élt az arabokkal. Az események hátterét egyelőre nem ismerjük.

Állítólag egy részeg zsidó katona garázdálkodására vezetik vissza.

A francia légió egyik zsidó nemzetiségű katonája részegen a muzulmán negyedben botrányokat csinált. Két arab főtábornokba talált be és ott a háremhölgyeket inzultálta.

A háremek őrzői vették üldözöbe a zsidó katonát, egy megszuflott férj utól is érte, de

ezt a katonát halálosan megsebesítette.

Ez az incidens robbantotta volna ki a tüntetést, a muzulmán kereskedők és földesurak összegyűjtötték parasztjait és megrohanták a zsidólakta városrészt.

A katonaság még a hétfő délutáni órákban is közelharcot vívott az arab felkelőkkel. Az esti órákban a karhatalom sebesülteinek száma kétszázra emelkedett. A hatóságok tartanak attól, hogy a zavargások nagyobb méreteket öltenek az algiri kisvárosokban is.

Több mint száz embert meggyilkoltak

Algir, augusztus 7. Ma reggel Constantine-ből nyert információk szerint a gyalogságnak sikerült helyreállítani a rendet. A beérkezett jelentések azonban rámutatnak arra, hogy az áldozatok száma sokkal nagyobb mint hitték.

A halottak számát pontosan megállapítani még nem lehet, de minden bizonytalanság nélkül elmondható, hogy a sebesültek száma sokkal nagyobb ennél. Az áldozatok nagyrésze zsidó, de a támadók részéről is számos halott és sebesült van.

A zsidónegyedben valóságos mészárlást vittek véghez az arabok, akik kiemelt nélkül leölték a férfiakon kívül az asszonyokat és védtelen gyermekeket is.

A Hallini és Dadun-családokat teljesen kiirtották.

A támadók különösen az ékszer és szövetkereskedéseket fosztották ki. Öt hatalmas épületet felgyújtottak és leégették. Az arab vezetők minden interveciója hábavalónak bizonyult, mert az agitátorok által felízgatott arabok dühbe leírhatatlan volt.

Tetőpontját akkor érte el dühük, amikor a zsidó lakásokból tüzelnél kezdtek rájuk. Egyelőre 40 letartóztatást jelentenek. Szigorú intézkedéseket tettek a rend fenntartására az áldozatok temetése alkalmából. Algir kormányzója kijelentette hogy a zavargások

nak szigorúan zsidóellenes jellege volt.

Egy mecset falát piszkolták be?

Ujabb verzók szerint a mohamedánok azért támadták meg a város zsidó lakosságát mert az egyik mecset falát egy zsidó állítólag bepiszkolta. Hamarosan általános verekedés keletkezett. A verekedők revolverekkel és késekkel támadtak egymásra. A házak ablakaiból is lövöldöztek a verekedők. A rendőrség csendőrség és gyarat katonai csapatok együttes beavatkozással sikerült a verekedő csoportokat szétválasztani később azonban újabb és újabb megismétlődtek az összecsapások. A sebesültek között két rendőr is van akiket késekkel súlyosan megsebesítettek. Megsebesült továbbá

Két görög fiatalember tiz revolverlövéllyel kivégezte a nővérét

Athén, augusztus 7. Két szigorú erkölcsű fiú borzalmas önbíráskodásáról beszél az egész város. A két Xypolintatos fiú — életkoruk 25, illetve 22 év — halálra ítélte nővérüket, aki véleményük szerint csorbát ejtett a család becsületén. A hajnali szürkületben szegényes házuk udvarára hurcolták a leányt, ott a falhoz állították és

tiz revolverlövéllyel kivégezték. Ezután nyomban önként jelentkeztek a rendőrségnek. A két fiú Peloponéz-szoból származik, ahol hasonló esetek még ma is elég gyakoriak. Az egyik Xypolintatos fiú néhány esztendővel ezelőtt már hasonló okból agyonlőtte fiatalabbik, 16 éves húgát.

Roosevelt bejelentette új harcát az „önző trösztösített ipar” ellen

Nagy amerikai belső népvándorlást jósol. Az ezüstingések szervezkedése

Washington, augusztus 7. Rendkívül érdekes rádióelőadást tartott Roosevelt elnök tegnap este. Beszédében, amely az első Hawából történt hazatérése óta, az elnök részletesen kifejtette, hogy milyen elvek fogják irányítani a kormány politikáját a jövőben s kijelentette, hogy jelszava a népvagyonnak „az egyes ember önzésével” szemben való megvédelmezése lesz.

A harc, melynek célja, hogy megvédelmezze a nemzet mezőgazdaságát és ipart a csak saját jólétükre gondoló nagytőkék minden magához ragadó kezétől — mondotta Roosevelt —, éppen csak hogy megkezdődött. Az egész közgazdasági újja építésre: folyó csatát a legtöbb fronton már megnyerték. Most még nagyobb és talán még fontosabb feladat előtt állunk: meg kell védenünk a meghódított területet a trösztösített ipar kezétől, hogy az ezért siker a köz javára váljék.

Beszédének további részében az elnök ragyogó képét festette az új amerikai „impériumnak”, amelynek hatalmát és gazdaságát nem gyarmatok, hanem egyes egységül az északamerikai unió területének kincsei adják. Roosevelt teljesen azoknak a benyomásoknak a hatása alatt állott, amelyeket a csendestengeri partvidéken fekvő város nagy elektromos erőműlepeknek megszemlélése alkalmával az Unió e részeinek nem is sejtett fejlődés, lehetőségeiről szerzett s előadásában azt jósolta, hogy belátható időn belül a világságos népvándorlás fog megindulni a túlnépesedést keletre a ritkábban lakott nyugat felé.

A kormány már hosszabb idő óta teljesen tisztában van azzal, mily nagy a jelentősége a határszéli államoknak az ország gazdasági jövője szempontjából. Éppen ezért a szövetségi kormány az elmúlt évben több mint 53 millió dollárt használt fel, hogy művelhetővé tegyen új földterületeket. Ugyanez a felismerés volt az a'apja, hogy a hatóságok közpénzekből, a hadsereg mérnöki karának felhasználásával s az új területek gazdasági felkutatására hivatott állami szervezet bevonásával megkezdék a vízierőnek, a „fehér

szén”-nek erőműtelepek létesítésével történő kihasználását. E téren sok mindent érték már el, de még több van hátra.

A hatalmas feladat megoldásában minden amerikainak részt kell vennie, mert itt nem egyes embernek előnyéről, hanem a köz jövőjéről van szó.

Roosevelt rádiószózatának igen nagy jelentősége: tulajdonítanak, mert azt látják benne, hogy most már az Egyesült Államok gazdasági életének alapjait kívánja forradalmi módon megváltoztatni az elnök.

A Newyork Herald jelentése szerint az amerikai törvényhozás nemzetvédelmi vizsgálóbizottsága nagyfontosságú értekezéseket kapott az ugynevezett ezüstingések fegyveres szervezkedéséről. Az ezüstingések rohamcsapatokat szerveznek meg abból a célból, hogy a jelenlegi amerikai kormányt eltávolítsák.

A szervezet a közelmúltban a kaliforniai Nort Island légi állomáson műszereket vásárolt. Tagjai, akik valamennyien horogeresztet viselnek, nem németek. Soraikban sok amerikai katonatiszt és tengerész is, valamint a kaliforniai polgárőrség több tisztje is helyet foglalt.

A lap szerint az ezüstingések célja első sorban küzdelem a kommunizmus ellen, másodsorban pedig azt kívánják, hogy a zsidókat távolítsák el minden közéletből, főképpen újabb Morgenthaunak a kinstári államtitkárság elérvő való eltávolítását kívánják. Az ezüstingéseknek állítólag gyakorlóterük van, ahol uccaji harcokra készülnek elő.

Kigyulladt a regátban egy harminc hektáros állami erdő. Bukarestből jelentik: Az állam erdői Slatin és Costesti államok között kigyulladtak egy mozdonyból kipattant szikra következtében. Az erdő kiterjedése 30 hektár, amit teljes egészében fenyeget a tűz, amely Mierleszi falu közelében pusztult már. Számos tűzoltóosztag dolgozik a tűz lokalizálásán.

egy olasz férfi is, akit a mohamedánok zsidónak néztek és véresre vertek.

Párizs, augusztus 7. Tegnap Lyon Perrace városrészében arab és francia munkások között véres összeütközések történtek. Egy sztrájkban álló francia munkáscsoport sztrájkterő arabokat akadályozott meg abban, hogy munkahelyükre jussanak. Ezért heves összeütközések történtek az arab és a francia munkások között. Egy francia munkás az egyik sztrájkterőtől igazolót ványt kért, hogy tagjae valamely szakszervezetnek, mire az revolvert rántott és a francia munkásra lőtt. A francia munkások csoportja az uccán tanácskozni kezdett a legközelebbi teendőkről, amikor harminc főtől álló arab munkáscsoport jelent meg és

a fegyvertelen francia munkásokat revolvertüzzel árasztotta el.

A fegyvertelen francia munkások mekijelni kezdtek, de az arabok követték őket, hármát megöltek és többet súlyosan megsebesítettek.

A hatóságok az arab zavargókat egytől-egytől letartóztatták, de őrizetbe vettek néhány francia munkást is.

Elfogták Máramarosszigeten a nagyváradi valutatólvaját

Oradea-Nagyvárad, augusztus 7. A szilagi rendőrség jelen este szerint Máramarosszigeten elfogták Frischmann Dávid kiseneyi kereskedőt, akit azzal gyanúsítanak, hogy elopta Lajos Abraham metsző mészáros lejtéző valutáját. Frischmann a rendőrségen történt kihallgatása során beismerte, hogy két társával járt Nagyváradon, de tagadta, hogy a metsző valutájának el tulajdonításához közlene. Megmozdításakor nem találtak nála idegen pénzt, mindössze néhány ezer lejtő: román bankjegyet, — Itt emlékeztet meg, hogy Lajos Abraham sohasem foglalkozott sikerséggel és a hűközség szolgálatából is egyezség alapján, a béke kedvéért vált ki, hogy pontos tegyen az elene indított polgári természetű hajszára.

Hatalmas vihar vonult végig tegnap Kiseney fölött

Chiseneu, augusztus 7. Tegnap este Beszarabia fővárosának környékén és magán a fővároson keresztül is hatalmas vihar vonult át. A vihar ereje magával ragadta a háztetőket és nagy károkat okozott. Csernovicban szintén vihar dúlt, amelyet jégeső követett. A város lakossága az elviselhetetlen hőség következtében a strandokra menekült és a vihar kitörése pillanatában pánik tört ki közöttük. Az emberek ezrei levegőbe megrohmozták a villamosokat, ug, hogy szűksg volt a csendőrök közbelépésére. Csak nagy nehézségekkel sikerült megakadályozni a baleseteket.

Az izraelita hitközség előjárása az általános közóhajnak engedve elhatározta, hogy az ezévi főünnepken új övdájának tágas és világos helyiségekben pótimaházát rendez be, ahol elsőrangú előimádkozók fogják a funkciókat végezni. Hogy mindenkinek hozzáférhetővé tegyék a főünnepken hívő istentiszteleten vehessen részt, ezen pótimaházban az imaszékjegyek igen mérsékelt árban állapították meg. A bérletek kiváltásának ideje egy a főtemplom, mint a pótimaház imaszékére f. évi augusztus hó 25-én kezdődik. Előjegyzéseket a hitközség irodá má most elfogad. Itt jegyezzük meg, hogy az előjárás újabb elhatározta, miszerint a főünnepke sem magánosnak, sem egyesületeknek pótimaház létesítésére engedélyt nem ad.

Madách: Ember tragédiája. Propaganda kiadás Zichy Mihály képeivel. 90 lejt egészvászonban. Kapható az Új Kelet könyvostályában az összeg és portó költség előzetes beküldésével vagy utánvétellel.

a legjobb védő fertőző betegségek ellen

Pályázati hirdetmény

Az Erdélyi Zsidó Diáksegélyző a Bné Brith Kulturregyséletek által erre a célra rendelkezésre bocsátott adományból

versenypályázatot

hirdet, amelyen való részvételre ezután hívunk fel minden jelenlegi és tanulmányait az 1933-34. tanévben elvégzett erdélyi zsidó egyetemi hallgatót. A versenypályázat célja: az erdélyi egyetemes zsidóságot érdeklő helyzetképek és statisztikai adatok gyűjtése.

A pályázat tételei:

1. Adatgyűjtés egy szabadon választott zárt terület zsidó lakosságáról:
 - a) valamely falu és környéke zsidó lakosságának adatai, legalább 50 zsidó családra kiterjedőleg,
 - b) egy kisebb város zsidó lakosságának adatai,
 - c) nagyobb városok egyes szektorainak adatai,
 - d) egy nagyobb város össz-zsidóságának adatai több pályázó együttes feldolgozásában.
2. Tanulmány az erdélyi zsidóság társadalmi és kulturális intézményeiről, legalább egy megyére kiterjedőleg.
3. Tanulmány a zsidóság részvételéről az erdélyi mezőgazdaságban.
4. Tanulmány a zsidóság részvételéről az erdélyi gyárparban.
5. Tanulmány az erdélyi zsidóságnak az intellektuális foglalkozási ágakban való részvételéről.

A pályadíjak:

Pályadíjakat csakis az E. Zs. D. zsűrije által megfelelő színvonalú minősített dolgozatok nyerhetnek el. A kiselezteztet dolgozatok után megmaradt négy legjobb dolgozat egyenként egy-egy 2000 lej összegű pályadíjjal, az ezek után következő négy legjobb pályadíjjal jutalmaztatik. Az ezek után következő elfogadott dolgozatok honorálására négy 500 lejes jutalomdíjat is kítiz az E. Zs. D. Az 500 lejes jutalomdíjakat azok is elnyerhetik, akiknek munkája első díjat nyert, ha ezek a munkák gyakorlatilag is kiváló értékűek. Az egyes pályadíjak a bírálóbizottság véleménye szerint megoszthatók, illetve felemelhetők.

A pályázat módzatai: A dolgozatok román, héber, magyar vagy német nyelven adhatók be az Erdélyi Zsidó Diáksegélyző Központi Irodájába. (Cluj, str. N. Filipescu 6., I.) **Benyújtási határidő 1934 november 15.**

A dolgozatok nem irandók alá, hanem jellegével látandók el. Ugyanezt a jellegét egy levélborítékra is ráírják a pályázók és a levélborítékba nevéket betéve, azt lezárják és a dolgozathoz csatolják. Ezeket a jellegű leveleket csak a pályázat eredményének közlésekor bontja fel a központi bizottság.

Az elfogadott és jutalmazott dolgozatok az Erdélyi Zsidó Diáksegélyző tulajdonát fogják képezni. A pályázók jogában lesz ezeket a dolgozatokat szerzői díj fizetése nélkül kiadni és forgalomba hozni.

Minden pályázó a pályázat mind az öt tételét feldolgozhatja.

Az Erdélyi Zsidó Diáksegélyző a pályázati tételre részletesebb tervezetével, kérdőívekkel, utmutatásokkal a feladatokkal kapcsolatos szakirodalomról szóló tájékoztatóval, stb. minden pályázónak rendelkezésére áll. Vidékiek a szükséges információkért levélben forduljanak az E. Zs. D. irodájához (Cluj, str. N. Filipescu 6.)

Cluj, 1934 június hó.

Az Erdélyi Zsidó Diáksegélyző központi vezetősége

Szirmai István Dr. Hamburg József
titkár elnök

Versenyszáma-pályázati hirdetmény a közepiskolát most végző zsidó ifjúság számára

A Bné Brith kulturregyséletek munka közössége a közepiskolát most végző zsidó ifjúságnak oly ösztönzéseket kíván adni, amelyek az érdeklődés intenzív felkeltésén és az önálló szellemi munkában való eredményesen keresztül tegyék maradandóvá az ifjúságban az általa elsajátított kulturális és tudományos értékeket. Vonatkozik ez ugyszólván minden tárgyra, amellyel az ifjúság a közepiskolákban kötelező módon foglalkozik, de különösen a zsidó vonatkozású tárgyra, amelyekben Erdély zsidó ifjúságának tulnyomó része nem részesül a kellő kiképzésben.

A versenyszáma tárgyai:

1. Román nyelv és irodalom.
2. Zsidó irodalom.
3. Zsidó történelem.
4. Matematika.
5. Fizika-kémia.
6. Héber nyelv.
7. Francia, német, angol vagy olasz nyelv, amennyiben a dolgozati tárgyat választott nyelv nem anyanyelve a pályázónak.

A vizsgatárgyak anyaga:

- a) A román nyelvi és irodalmi, a matematikai és fizika-kémiai tételek a folyó évben abból az anyagból jelölhetnek ki, amelyet a hivatalos román állami tanterv a baccalaureatusi jelentkezők számára előír. A központi bizottság gondot fog azonban fordítani a feladatok és tételek egyszerű megválasztására, hogy azokból a versenyzőkönél gondolkodására, illetőleg kombinatív képességeire lehessen következtetni.
- b) Tekintetbe véve azt, hogy a zsidó vonatkozású tárgyakban nem részesül a közepiskolás zsidó ifjúság a kellő kiképzésben, ebben az évben egy szűkebb kört jelöl ki a központi bizottság a zsidó irodalmi és zsidó történelmi tárgyak anyagául.

A zsidó irodalom témaköre: a haszkala héber és jiddis irodalma, továbbá a palesztinai modern héber irodalom.

A zsidó történelem témaköre: a zsidó szabadságharcok (a Makkabeusok felkelésétől a Kr. utáni II. századig) története, továbbá a spanyolországi arab-zsidó kulturperiódus.

A vizsgatételeket ezekből a témakörök közül fogja kijelölni a központi bizottság, amely az idevágó bibliográfiáról és forrásmunkákról készséggel ad tájékoztatót a jelentkezőknek.

c) Abból a célból, hogy az ifjúság a héber nyelvben és a modern világnyelvekben való önévelésre is ösztönzést kapjon, a központi bizottság a tárgyakból is pályadíjakat tűz ki. E tárgyakból valamely általános témát fog a központi bizottság kijelölni, amelynek feldolgozásából a jelentkezőknek egy nyelvi készségére, mint általános intelligenciájára következtetni lehessen.

A pályadíjak:

A versenyszáma célja nem az, hogy sok dolgozat közül is a viszonylag legjobb jutalmaztassék, hanem az, hogy az ifjúságot komoly értékű szellemi munka végzésére ösztönözze. Ezért díjakat csakis megfelelő színvonalú dolgozatokkal lehet elnyerni.

A kiselezteztet dolgozatokon felül megmaradt dolgozatok legjobbját tárgyanként egy-egy 2000 lejes díjjal, az utána következő legjobbat tárgyanként egy-egy 1000 lejes díjjal jutalmazza a központi bizottság. Ugyanezt tárgyból készített két egyformán minősített dolgozat között egy első és egy második díj összege egyenlő arányban osztatik fel.

A versenyszáma módzatai:

A központi bizottság a fent felsorolt tárgyakból egy-egy dolgozati tételt jelöl ki, amelyet öt óra alatt írásban kell ki-dolgozniok zárt helyen a résztvevőknek. A versenyszáma segédkönyvek, jegyzetek, stb. szabadon használhatók, a vizsga lefolyása alatt azonban a résztvevők sem egymással, sem másokkal semmilyen módon nem érintkezhetnek.

A román nyelvi és irodalmi tétel csakis román nyelven adható be, míg a többi tárgyakból a dolgozatok más nyelven is készíthetők. A zsidó irodalmi és történelmi dolgozatoknál egyenlő értékű tartalom mellett a héberül készített dolgozatok előnyben részesülnek.

A pályadíjjal kitüntetett dolgozatok a központi bizottság tulajdonát fogják képezni. A központi bizottságnak jogában lesz ezeket a dolgozatokat szerzői díj fizetése nélkül kiadni és forgalomba hozni.

A dolgozatok nem irandók alá, hanem jellegével látandók el. Ugyanezt a jellegét egy levélborítékra is ráírják a résztvevők és a levélborítékba nevéket betéve, azt lezárják. Ezeket a jellegű leveleket csak a verseny eredmények közlésekor bontja fel a központi bizottság.

A versenyszáma tárgyaiból jelentkezők határideje 1934 augusztus 31. Utólagos jelentkezés csak kivételes indokollással fogadható el. A jelentkezés a Saalom Club irodájában (Cluj, str. N. Filipescu 6., I.) történhetik szóbelileg vagy ugyanoda címzett ajánlott levélben. A jelentkezőknek a következő adatokat kell közölniök: a) A jelentkező neve, b) a jelentkező születési helye és éve, c) hol végezte közepiskoláit, d) milyen pályára készül, e) atya vagy gyanja neve, lakhelye és foglalkozása, f) melyik tárgyból vagy mely tárgyakból kíván a versenyszáma résztvenni.

A jelentkezőknek a közepiskoláikat az 1933-34. tanévben elvégzett zsidó fiuktól és lányoktól fogadtatnak el.

A versenyszáma Kolozsváron fog megtartatni 1934 október havában. A közlelbi adatokat legalább két héttel a vizsga előtt fogja a központi bizottságot a jelentkezőkkel közölni.

Cluj, 1934 június hó.

A Bné Brith Kulturregyséletek munkaközössége

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

ROYAL MOZGÓ MÜSORA:

Ma, szerdán nagy kettős műsor. 2 film egy helyért: I. Botrány Budapestben. Operettláger. Fősz.: Gaál Franciska, Szőke Szakáll, Huszár Puffi, Paul Hörbiger. Zene: Brodski Miklós. Produkció: Hunnia-film Budapest. II. Chandu, a nagy mágus. Fősz.: Lugosi Béla. Helyárak: Földszint 20, balkon 15 lej

AZ OPERA MOZGÓ MÜSORA:

Hétfőtől: Amerikai tragédia. Theodore Dreiser világhírű regényének filmváltozata. Főszerepekben: Sylvia Sydney, Phillips Holmes és Frances Dee. Rendezte: Josef von Sternberg.

Csüörtöktől: Manci és a babája. Pazar kiállítású szalonvígjáték. Fősz.: Georg Alexander, Bársony Rózsi és Theo Lingen.

URANIA-MOZGÓ MÜSORA

Szerda 3, 5, 7 és 9 óraker:

Jessika, a gettó leánya. Mélyen megindító film, Fanny Hurst regénye nyomán, főszerepekben: Irene Dunne és Riccardo Cortez.

ÉPÍTŐMUNKÁS-MOZGÓ MÜSORA:

Szerdán 7 és 9 óraker közkívánatra: A halál völgye. Az idei évad legnagyobb cowboyfilmje. Főszerepekben: Georg O'Brien és Parker Cecilia.

RÁDIÓ MÜSOR

Szerda, augusztus 8.

Bukarest, 13: Lemezek. 13.45: Könyvü zene lemezek. 14.40: Lemezek. 19.05: Rádiózenekar. 20: Kozmetika. 20.15: Rádiózenekar. 21: Előadás. 21.15: Szólisták. 21.45: Irodalom. 22: Enek. 22.30: Kvarin. 23: Rádióújság. 23.30: Étermi zene.

Budapest, 13.05: Szalonzene. 13.30: Cigányzenekar. 15.40: Piac és konyha. 16.30: Diákféra. 17: Előadás. 18: Előadás a gyarmatosításról. 18.35: Szalonzene. 20: Fenyves Ervin hegedű. 20.40: Kállay Miklós előadása. 21.15: Budapesti Hangversenyzenekar. 22.10: Hírek. 24.30: Cigányzene.

Bécs, 18.40: Lemezek. 21.25: Zenekari hangv. 23: Fuvószena. Berlin, 17: Hangverseny. 19.30: Filatelikuszeneszerzők hangv. Stuttgart, 18.50: Schlussnuss énekel lemezek. 22: Táncczene.

Róma, 21.4: Ghismonda, Bianchi zenés szomorujátéka.

Prága, 20.40: Dalok. 21: Rádiózenekar. 22: Egyfelvonásos vígjopera.

Varsó, 20.15: Könyvü zene. 21.22: Könyvü zene. 22.12: Lengyel zene.

Csütörtök, augusztus 9.

Bukarest, 13: Lemezek. 13.45: Könyvü zene lemezek. 19.05: Ionescu-zenekar. 20.15: Előadás a népművészeiről. 20.30: Előadás. 20.45: „Rigoletto“, Verdi operája gramofonon.

Budapest, 13.05 Rádióhangverseny. 14.30: Zenekari hangverseny. 15.40: Piac és konyha. 17: Csevegés. 17.45: Hírek. 18: Fehér Pál énekel. 18.35: Előadás a hálókocsi jubileumáról. 19.10: Bura cigányzenekara. 20: Csevegés. 20.30: Lemezek. 21: Rádiószínház. 22: Táncczene

22.40: Hírek. 23: Budapesti Hangverseny Zenekar.

Bécs, 17: „Istenek alkonya“ Wagner operája Bayruthból. 24: Vidám zene.

Róma, 18.10: Hangverseny. 20.30: Lemezek. 21.45: Hangverseny.

Prága, 20.50: Lemezek. 21: Szimfonikus hangverseny Karlsbadból. 23.15: Lemezek.

Varsó, 18.30: Kórusok. 20.15: Zongora. 21.12: Könyvü zene. 22.12: „Istenek alkonya“, Wagner operájának harmadik felvonása Bayruthból. 23.45: Táncczene lemezek.

APRÓ HIRDETÉSEK

Magyarországi költészet egy szöveggyűjteménye legkisebb apró hirdetés 10 lej. Aláírókérésnek 20 szavazás kedvezmény. Apróhirdetnek díja előre fizetendő. Jellegű levelet csak egy levélben bontunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Fűzők? Melltartók? legelőnyösebben Garmid Szalonban Str. Neculcea (Korniss u.) 2. Renner palota.

Filleges nyelvkurzusok románból, Kezdők, erős kezdők, haladók. Hatós csoportokban. Bővebbet „Libró“-ban, Str. Memorandului 8.

Kiadó szép burtozott szoba kapu-melletti bejárattal fürdőszobahasználattal. Str. Gen. Berthelot (Eötvös u.) 25.

Megnyílt az első kolozsvári ort. kóser cukrászüzem. A legízesebb kivitelű tortákat, migonokat, szendvicseket, valamint apró süteményeket, eljegyzésekre, esküvőkre, keresztelekre és egyéb alkalomokra a legízesebb kivitelben, a legújatosabb árban készítik. Adler, Str. Londrei (Hosszu u.) 19.

Férfiügyeségeknél, szakszerű zavaroknál azonnali segítség. Bizalommal küldjön vászbbélyeg. „Laboratórium“ Brascu, Str. Bratianu 64.

A legízesebb vegetárius ételek a Schwartz Ignacné vezeése alatt álló „Familia“ kóser vegetárius étteremben kaphatók. Cluj, Str. Memorandului 10. hátul az udvarban. Rendkívül olcsó árak. Előnyös abonnamfelletelek.

Előnyomtatás a legújabb minták szerint fémhenneművarrás, kézi és géphímzés, csipkebevarrás, függöny, ágyterítő összeállítás, monozás legszebben, legolcsóbban FISCH BÖSKE kézimunkaszalonjában Cluj, Str. Baritiu 16.

Készpénzért veszünk: robbanófilmeket, képezőgépeket! Praktikus ajándéktárgyakat olcsón vehet: „PAX“-nál Cal. Victoriei 6. Ugyanott patefón és mandolin keresztelek.

Keresek gyakornokot. Jakab-majom Hedeaga, jud. Salmar. E héten személyesen érdeklődhetni Clujon: Korniss u. 6. adatt. Egy legújabb kiadású Kelemen Béla: Magyar-német és német-magyar szótár. lekszikonformátum, előnyös áron eladó. Cim a kiadóban.

Egyéves kereskedelmi tanfolyam nyílik szeptember 5-én. Felvilágosítás: ad és tájékoztatót küld az igazgatóság: Cluj, Str. Jon Maloescu 22.

Eladó olcsón elsőrangú olasz mesterhegedű a 18. századból, valódisági bizonyítvánnyal. Cim a kiadóban.

Uri zsidó család elvállal közep vagy felsőbb iskolába járó urileányt vagy fiatal lányt ellátásra, fürdőszobahasználattal. Cim: Cluj, Str. Dragalina (volt Felfeljáró u.) 19.

TOLEDO

A szpanyol zsidók visszatelepítése. — Egy zsidó toréador hősi élete és halála. — Toledo a szpanyol zsidóság fellegvára. Faladorregény a könyvpiac szenzációja. Jubileumi kiadás. Ára: 100 lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvostálya utján.

Vidéki képviselők keresztelek.

Express az amer mutató. Távolk nagyme

Ha-a

Falhoz kagylóba futya Amint esengeten a mentőkük senki de mégis Semmi Ujból

góval rik központot Ismét

Már fejem, az egy unót

— Nu Velejt

foglalt életemből mégis én csaka

Igy na Ugy ha dik a d

a telefon Meséli

elmult csolást sz

vozna. A dájában

lalt a tel ingben, a a rikolto

Kicélté lyett az ő madame.

Az előt szer me nyiszor

után ism ing sétát.

Most a — üvölti

megyek, a esengete

tosra ves vederemo.

— Uldöz országban

kormány litván kis

állambizto dol. A litv

tak több-

— Szer tes franci

Aviatikai hetetlen

mert fran renesztlen

arról sem tolagos sz

— Az zett. Pár

raj Mosz lebourget

cia határ sérték Le

jelentés replilógó

ni repülőg gi raj to

visszaadj oroszorsz

— Am tik: A c

terdami ujjabb hó

hossz vo mindenki

árak ige Az árak

azok a h leggel eg

noisi ter hingtoni

rült a k felállítás

HIREK

Ha-a-a-ll-o-o-o központ?

Falhoz támaszkodva állok telefon-kagylóval a kezemben és a membránba fűtődök. Unatkozom.

Amint az óram mutatja, 15 perccel eszengetem a központot, de hiába. Nem a mentőkért telefonálok (nem haldoklik senki, ámbar ez is előfordulhatna), de mégis türelmetlenül csejtek.

Semmi. Újból fűtődök. Szép, értelmes tanórával rikotom a membrán (mert a központot nem).

Ismét semmi. Már éppen újabb tangón töröm a fejem, amikor — végre — megszólal egy unott hang:

— Numarul? Véletlen pech folytán a kért szám foglalt. Husz perccel elveztettem az életemből hiába. Ugy hiszem azért mégis részának kétszer huszat, mert én csakazértis beszélni szeretnék.

Igy nappal. Ugy hallom éjszaka jobban kijeztetődik a dolog, mert gyorsabban megy a telefonálás.

Meséli egyik ismerősöm, hogy az elmúlt éjszakán neki sikerült kapcsolást szerzenie, anélkül, hogy kért volna. A lakásával szemközti lévő irodájában éjnek idején sikoltva megszólalt a telefon. Fejvesztve rohant hálóingben, mezilláb a folyosón keresztül a rikoltó készülékhez.

Kikerült, hogy egy négyes szám helyett az ő hetesét kapcsolta a központi madame.

Az előbbi tréfa egymásután négy-szer megismétlődött. De ő mindannyiszor beugrott. Négy-szer egymásután ismételte meg az éjszakai hálógátát.

Most azonban feltettem magamban — üvöltő dühösen —, hogy többet nem megyek, akárhogy csejtenek is. Hogy csejtenek fognak, azt majdnem biztosra vesszük, hogy nem ugrik-e be? vederemo. (H.)

— Üldözik a litván kisebbséget Lengyelországban. Varsóból jelentik: A lengyel kormány letartóztatta számos tagját a litván kisebbségi vezetőknek, akiket az állambiztonság elleni mesterkedéssel vádol. A litvánoknak kényszerlakásokat adtak több-kisebb lengyel városokban.

— Szerencsétlenség áldozata lett Costes francia pilóta? Rómából jelentik: Aviatikai körökben az a még ellenőrizhetetlen hír terjedt el, hogy Costes ismert francia repülő az Alpok fölött szerencsétlenség áldozata lett. Nem tudnak arról sem, milyen helyen történt az állítólagos szerencsétlenség.

— Az orosz légi raj Párizsba érkezett. Párizsból jelentik: Azo orosz légi raj Moszkvából jövet megérkezett a lebourgeti repülőterre. A rajt a francia határtól katonai repülőgépek kísérték Le Bourgetig. Egyidejű bécsi jelentés szerint három szovjetorosz repülőgép Moszkvából jövet az asperni repülőterre leszállást végzett. A légi raj tovább indult Róma felé, ahol visszaadják az orosz légi raj múlt évi oroszországi látogatását.

— Amerikai hírek. Londonból jelentik: A csikágói gabonatörzsdén a rotterdami és buenosairesi szilárdaság és újabb hóhullám híre miatt viharos hosszú volt. Izgalmas jelenetek közben mindenki csak vásárolni akart. Az árak igen jelentékenyen emelkedtek. Az áralakulást erősen befolyásolták azok a hírek is, amelyek hivatalos jelleggel egészen minimális iowai és illinoisi termésről számoltak be. — Washingtoni jelentés szerint újra felmerült a központi jegy kibocsátó intézet felállításának terve. Az intézet átvenné a szövetségi tartalékbankok szerepét és ezenfelül intézné az állami kötvénykibocsátások ügyét is. — A Daily Express newyorki jelentései szerint az amerikai gyapotkivitel emelkedést mutat. Különösen Oroszországnak és a Távolkelet más államainak adtak el nagymennyiségű amerikai gyapotot.

— Gyomor- és bélbántalmak, hasüregbeli vérpangás, izgékonyosság, migrén, ki-mérültség, szédülés, szívszorulás, rémes álmok, ijedtség, általános rosszullét, a munkaképesség csökkenése sok esetben rövidesen megszűnnek, ha a beteg néhány napon át reggel éhgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József“ keserűvizet iszik.

— Az indiai kormány feloszlatta a kommunistá pártot. Kalkuttából jelentik: Az indiai kormány egész India területén feloszlatta a kommunista pártot, lepecsételte a párt helyiségeit, letartóztatott számos vezetőt és az állam javára elkobozta a szervezetek minden vagyonát.

— Cihoski tábornok kielégítő magyarázatot ígér a Skodaügyben. Bukarestből jelentik: Cihoski tábornok nyílt levelet közöl a Dimineatában, melyben rámutat arra, hogy a Skoda bizottság utolsó ülésén nem tudta igazolni a neki felolvasott iratok adatait mert nem tanulmányozta azokat az iratokokat és így nem győződhetett meg valójágáról és komolyságukról. Megígéri azonban, mielőtt áttanulmányozza azokat, magyarázatokkal fog szolgálni, melyek kielégítik majd az egész közvéleményt.

— A Jaurés emlékünnepekre váltott színházi jegyeket, tekintettel arra, hogy a helyi hatóságok a szükséges engedély kiadását megtagadták, a Munkás Újság kiadóhivatala str. Memorandumú 21. vizszaváltja, folyó hó 10-ig bezárólag. Kéretnek azok, akiknél ilyen jegy van, hogy azt fenti időn belül váltsák be.

— Öt évre deportálták az olasz fasiszta kormány volt belügyi államtitkárát. Rómából jelentik: Leandro Arpinattit, volt képviselőt, volt belügyi államtitkárt, aki kizárták a fasiszta pártból és letartóztatták, tegnap öt évi deportálásra ítélték.

— Meghalt Driskeel bur tábornok, a bur felkelés egyik főszervezője. Londonból jelentik: Az angol-keletafrikai Keniaföld Mombasa nevű kikötővárosában meghalt Driskeel bur tábornok, a felkelés egyik főszervezője, aki a világháború szabadságcsapatával az angol oldalán harcolt a gyarmati határvédékek védelmében.

— Merényletet követtek el Gran San Martín volj kubai elnök vonata ellen. Havannából jelentik: Egy vonat, melyben Gran San Martín hívei egy politikai gyűlésre utaztak, kisiklott Santiago de Cuba mellett merénylet következtében. Négyen súlyosan megsebesültek.

— Asztma és szívbetegség, mell- és tüdőbaj, görvély- és angolkór, a bőr megbetegedése és furunkulózis eseteiben a mindig kellemes hatású természetes „Ferenc József“ keserűvizet az emésztőcsatornát alaposan kitisztítja s a gyomor és belek működését kitünően szabályozza.

— Gandhi újabb böjtölésbe kezdett. Bombayből jelentik: Gandhi egyhetes böjtölésbe kezdett. Ugy hírlik, hogy az indiai nacionalista vezér a jövő hét folyamán nyilatkozni fog jövőben követendő politikájáról.

— Orvosi hír. Dr. Samu Dezső bőrgyógyász szabadságáról hazakerkezett. Rendel 12—2 és 5—8.ig. Nőknek külön bejárata várószoba. Piata Unió (Főtér) 9. I.

— Barthou szabadságra utazott. Párizsból jelentik: Barthou külügyminiszter Dél-Franciaországba utazott három hetes szabadságra. Tárcaját addig Pietri hadi tengerészeti miniszter fogja vezetni.

— Hilim Irén, az erfurti Operaház dráma énekesnője csütörtökön az Ujságíróklubban. Nagyvonalú művészi eseményben lesz részünk csütörtökön az Ujságíróklubban: Hilim Irén, az Erdélyből Németországba származott pompázó hangu operanékesnőt fogjuk hallani, aki most csak nyaralni jött Kolozsvárra. Hilim Irénre bizonyára sokan emlékeznek vissza az 1926. évi Bródy szerzői estről, ahol mint fiatal leány legelőször mutatkozott be Kolozsváron. Ungyancsak ebben az évben az ötten Román Operaháznak volt dráma szopránénekesnője. 1926-tól mostaniig Berlinben és Erfurtban és más németországi nagyvárosoknál ünnepelt prima donnájá és olyan vezetésrepeket énekel, mint: a Parsifal: Kundryja, D'Albert Tiesandjának Mártája, a Rosenkavalier Marschallinja, a Tannhauser Venusza, a Parasztszecsület Santuzsája, stb. A legszigorúbb német zenekritika a legmelegebb elragadtatás hangján ír ércesfényű, hatalmas erejű és nagyeredelmű pompázó hangjáról és előadásbeli melegségéről. Csütörtökön este a legparádásabb szerepéről fog operáiról énekelni, Zongoránál a kettő Bródy Miklós ül.

Ha az arcbőr elvesztette

szépségét és hamvasságát -

eltűnik a báj és a siker — nem marad más, mint az emlék és a bánat!

Betegség, szenvedések, könnyek az arc-bőr ellenségei. De a legveszedelmesebb ellenség mégis a silány minőségű puder. Minden nő naponta legalább négy-szer, de átlagban husszor viszi arcához a puderpamacskót és ha a használt puder silány, maró, olcsó, káros anyagokból készült, saját maga mérgezi meg arcbőrét, ieszti tönkre annak hamvasságát. Ezért használj az intelligens nő, aki a puder fontos szerepét az arcbőr gondozásában és szépségének a megővésében jól ismeri, csak olyan pudert, amelynek eredeti ismeri és amelynek minőségéért elsőrendű cég szavatol. Ha a nők meg vannak elégedve egy gyártmánnyal, ugy annak híre terjeszti — nekik köszönhető a „Lady“ gyártotta Chat Noir puder nagy népszerűsége is. Az első doboz meg fogja győzni, hogy ez a puder sokban különbözik a többiétől. Tapadó-képessége, finom illata, finomsága az arcbőrnek azt az üdéséget kölcsönzi, amelyet a költők annyiszor megénekeltek.

Chat Noir

PUDER

EGY DOBOZ
20 LEI

LEVEL A RÉVI TABORBÓL

Kaptuk a kövekező levelet: Fiam, aki most végezte egyetemi tanulmányait, a mai postával az alábbi levelet küldte haza. Ugy találok, hogy a levél tartalma közérdeklődésre tarthat számot, ezért a tekintetes Szerkesztőség rendelkezésére bocsátom közlés végett. — A levél szövege szóra így hangzik:

Édes anyukám és apukám! Ugy eltelt az idő, hogy csak mostan jutok hozzá levelet írni. Megkaptam a csomagot, a levelet és a pénzt, amit küldtek és köszönöm szépen valamenyit! Különösen a cipő fogott nagyon jól, mert az itteni életben szinte nélkülözhetetlen egy ilyen. Csak ma jutott eszembe, hogy már idestova két hete, hogy kijöttem és ha tovább is ilyen elfoglaltságban élek, akkor a legnagyobb sajnálattalomra a hátralevő idő és egyetlen elmúlt.

Az első napok kizárólag technikai munkákkal teltek el. A tábort kellett felépíteni. A sátorozópokat az erdőből vágtuk, ide hoztuk. Nem volt könnyű munka, főképpen, mert nem voltunk az ilyenhez hozzászokva, aztán az első nagy zúrváru után elhelyeződtek a gyerekek, de a rend még nem volt teljes. Sok rendezés következett. De a tábor egész rendje olyan, hogy alig van az embernek szabad ideje. Reggel felnyolcra felkelés, sátorrakarítás, torna és reggeli (persze közben mosakodás is van) Ilyenkor már meg van tíz óra és kezdődnek az előadások. Ez elart délig. Akkor fürdünk, ebédelünk, ebéd után mosogatás és megint csak kezdődnek az előadások. Ez a tábor nem nyaralás, hanem szervezeti eszköz. Célja, hogy a különböző városokban élő birjonok és birjonok, a hatóság szerint együtt éljenek minél hosszabb ideig és kialakuljon közöttük egy egységes világnézet. Hogy mennyire szükséges ez, mennyire nehezen megvalósítható, de egyuttal mennyire tanulságos, ezt csak az áthátha meg, aki itt él ezen a mosávan.

Kicsi, 10—12 éves gyerekek, akik olyan rosszak, önzöek és irigyek, amikor kijönnek ugy megváltoznak itten, legalább is sokan közülük. Meri vannak nagyon rosszak is, teljesen antiszociálisak, akiknek fáj, ha nincsenek mindenben előnyben.

Vasárnap kijötték a szülők meglátgatni a csemetéket. Mondhatom, nem csoda, ha annyi neveletlen gyerek létezik, mert csak itten a táborban lehetett látni, hogy milyen neveletlenek a szülők. Felbontották a tábor rendjét, olyan piszkot csináltak (élelmiszerdobozokból) és papírból, hogy förtelenem. Hallottam egy mamát, aki kijelentette, hogy viszi haza a fiát, mert ő odahaza hasznosabb viláiban lakik és nem hagyhatja a gyereket sátorban lakni és ilyen élelt enni.

Ma én is tartottam egy előadást, még fog kelleni tartásuk egy párat. Voltunk a cseppkőbarlangban és holnap egy egész napos kirándulást rendezünk. Nagyszerű időnk van. Egyetlen baj az, hogy az éjszakák nagyon hűvösek. Nem bánám, ha vasárnap, ha kijönnek Juciék, hoznak egy vastagabb pokrócot és egy kispárnát is.

Máskülönben jól vagyok, sose volt semmi bajom. Minden nap megfürdök és rendszeren borotválkozom.

Szeretettel csókolom mindnyájukat!

Imre

Nem fűzők semmi kommentárt a levélhez, de egy fontos tanulságot nem tudok elhalgatni. Nevezelesen, hogy a zsűdőség legjobbjainak elsőrendű feladatának tartanám egy szülőnevelő tanfolyam létesítését.

Az apa

Kulturrember könyvtárából nagy hiányozhat

Horrabin:

Mire tanít a gazdasági földrajz?

tanulmánya.

Ára 40.— lej. Megrendelhető az Új Kelet könyvosztályától az összeg és portó költség (10 lej) előzetes beküldése mellett.

UJ KELET Legújabb hírek

Lloyd George szerint Németország nem tud háborút csinálni

(Elsődali cikkünk folytatása)

Ezután a tudósító arról a kivételesen széleskörű hatalomról és felelősségről beszélt, amely most Hitler kezében egyesült.

Hitler erre a következőképpen válaszolt:

— Minden évben vagy ilyen, vagy olyan alkalomból a német nép ítélete alá bocsátom a nekem adott hatalmat. A németeknek alkalmuk van (?), hogy megértsenek a hatalomban, vagy visszavonják tőlem azt. A kancellári és az államfői tisztség egyesítése addig fog tartani — mondotta Hitler — amíg ennek a kormánynak az alapját nemzeti szavazás meg nem szünteti.

A tudósító ezután Németország közelmúlt eseményeire tett célzást, Hitler kijelentette,

a nemzeti szocializmus erősebb és szolidabb, mint valaha volt.

A gazdasági kérdésekkel kapcsolatban Hitler azt hangoztatta, hogy bizik abban, hogy Németország nyersanyagok te kintetében függetleníteni tudja magát a világ többi részétől, ha erre kényszerül. Utalt arra, hogy már Napoleon idején, majd később a világháború alatt is Németországnak sikerült a belföldön termelt új anyagokkal pótolni a külföldi nyersanyagokat. A világ talán nevet rajtunk — mondotta — hogy gyapot, és más nyersanyagok tekintetében függetleníteni akarjuk magunkat, de néhány éven belül ez mégis sikerülni fog. Kérdés, hogy a nemzetek összességének érdeke-e az, hogy Németország megszűnjék, mint nemzetközi vásárló és eladó.

Hitler végül az angol-német viszonyról beszélt. Kijelentette, hogy véget kell vetni a háborús lelkiállapotnak. Ami az Angliával való háborút illeti, a nemzeti szocialista mozgalom faji bünnök tekintetén a Németország és Anglia közötti háborút.

Papen még mindig tagja a birodalmi kormánynak?

Berlini politikai és újságírói körökben már hetek óta folyik a vita arról a kérdéssel, hogy Papen tulajdonképpen tagja-e a birodalmi kormánynak. Az emlékeztetés június 30-i események után az alkancellár lemondásáról hírek terjedtek el és ezeket a híreket hivatalos helyről nem cáfolták meg.

Miután azonban a birodalmi elnök és a kancellári hivatal egységesítéséről szóló törvényt Papen alkancellár is aláírta, ebből világosan következik, hogy Papen továbbra is tagja a birodalmi kormánynak.

Lloyd George szerint Németország nem tud háborút csinálni

Lloyd George cikket írt a Daily Express című lapban, amelyben hangoztatta, hogy Németország gazdasági kilátásai komorak, politikailag jövője zavaros és bizonytalan. Egy prosperáló országban a kormány egységes elnyomhatja a szabadságot. De ha egy jelentős és folyton növekedő réteg nélkülözni kénytelen és a terjedő nyugtalanság igénybe veszi azokat is, akik még nem szenvednek szükségét, akkor egyetlen önkényuralom sem érezheti magát biztonságban.

Egyidejűleg Lloyd George a Petit Parisienne című lapnak intervjút adott a német problémával kapcsolatban, Lloyd George intervjújában annak a nézetének ad kifejezést, hogy

Németország nem tud háborút csinálni,

mert a pszichológiai feltételeken kívül, melyeknek birtokában van, anyagi feltételekre is szüksége van. Kész vagyok biztítani a népeket — hangoztatta Lloyd George — hogy

tíz évig nem áll fenn semmilyen háborús veszély.

Meg kell gondolni, hogy a Népszövetség meghalljon. Ami Angliát illeti, be fogja tartani kötelezettségeit Franciaország iránt, de még biztosabbak lehetnének eü-

ben, ha a nagyhatalmak nem engedték volna meg, hogy Kínával szemben megszűnjék azokat a kötelezettségeket, melyek a Népszövetség paktumából következnek.

Berlini jelentés szerint, Hitler csak szeptember folyamán fogja kinevezni helyettesét a birodalmi kormányba.

A Vatikán és az osztrák kérdés

A pápai állam hivatalos lapja, az Osservatore Romano, cikket közöl, amelyben azt mondja, hogy Dollfuss megvilágítása és Hindenburg halála két döntőfontosságú esemény az európai politika irányításában. A lap ezután erőteljesen védelmébe veszi Ausztria függetlenségét. Hangoztatja, hogy Dollfuss halála véglegesen megszentelte Ausztria politikáját.

Ausztria vissza fogja nyerni nyugalmát.

Vezérét már megtalálta, aki hűséget esküdtött Dollfussnak és aki magára vállalta a kormányzás felelősségét. Dollfuss állítólagos népszerűségét renegát bandák találták ki, akik saját akcióikat akarják ezzel igazolni. A valóságban a tömegek hűek maradtak Dollfusshoz.

Ami a németországi eseményeket illeti, a lap megjegyzi, hogy az új alkotmányos törvényre

és hangsúlyozza a különbséget a népszavazás között, melynek ratifikálni kell ezt a dekrétumot és a valódi népszavazás között, mely szabad vélemény-nyilvánítást ad az egész népnek.

Egyidejű római jelentés szerint a pápa audiencián fogadta Rudolf Kohlruss vatikáni osztrák követet, akivel megtárgyalta a Dollfuss halála után előállott ausztriai helyzetet.

Ujabb földrengés Dél-Amerikában

Newyork, augusztus 7. Panama-Cityből érkező jelentések szerint Huerto Almuelle környékén megismétlődött a két hét előtti földrengés. A város vízművei és elektromos műve, valamint számos lakóház megrongálód-

Bécsi jelentés szerint, az osztrák kormány Párizsban utasította ügyvivőjét, hogy fejezze ki köszönetét a kormánynak a párizsi Dollfuss-rekviemen történt megjelenése miatt. A francia külügyminiszter ezalkalomban is biztosítani kívánta Ausztriát arról, hogy a hatalmakkal együtt változatlanul támogatásban fogják részesíteni függetlenségéért vívott harcában.

A francia lapok hangoztatják, hogy az osztrák kérdésben fennálló érdeklődésnek szorosabb kapcsolatot kell teremtenie Olasz- és Franciaország között. Mindkét részről helyes lenne arra törekedni, mielőtt tárgyalászatba lehetne lépni, hogy szembenézhessen a két ország közötti vitás kérdésekkel.

A párizsi lapokhoz egyébként Belgiumból az a hír érkezett, hogy

Stenockerzeelben továbbra is megtagadnak minden felvilágosítást Habsburg Ottó s Zita exkirályné aktiválásáról.

Azok hiszik, hogy holnap a család néhány tagjának kíséretében Ottó és Zita Olaszországba utaznak a Bourbon-Párizsi család egyik kaszályába.

Ujabb hazaárulási perek Ausztriában

Bécsi jelentés szerint Grázban a bíróság Anton Eisenburg nemzeti szocialista vezetőt hazaárulás bűntudatában bűnösnek mondotta ki és tíz évi súlyos börtönrre ítélte. Az elítélt vezetése alatt a nemzeti szocialisták fegyveres csoportja tíz perces tüzharcba bocsátkozott a júliusi felkelés idején St. Margarethenben a csendőrsztaggal, amelynek során azonban senki sem sebesült meg.

Klagenfurthban a katonai bíróság tegnap kezdte meg két felkelővezér: Kostelnik és Brunner bűnperének tárgyalását, akik a wolfobergi harcokban lövették a karhatalomra.

Bécsi jelentés szerint Rintelen dr. állapota változatlan. Az orvosok ennek ellenére most már bíznak abban, hogy többé nem áll fenn életveszély.

Száz százalékiig be kell szolgáltatni Szovjet-Oroszországban a termést

Párizs, augusztus 7. Moszkvai jelentés szerint, a népbiztosok tanácsa rendelkezést adott ki, amely utasítja a gabonatermelőket, hogy száz százalékiig szolgáltatassák be idej termésüket. Az

elmúlt gazdasági évben csak 50 százalékiig volt beszállítási kötelezettség, de az idej oroszországi igen gyenge búzatermés miatt kénytelenek voltak ezt a szigorú rendelkezést kiadni.

Súlyos konfliktus tört ki Paraguay és Chile között

A chilei követ elhagyta Assunciont

London, augusztus 7. Paraguay és Chile között konfliktus tört ki, melynek eredményeképpen az assuncioni chilei követ utasítást kapott arra, hogy követsége személyzetével együtt hagyja el a paraguayi fővárost. A követiség irattárának és berendezésének őrzésére mindössze egy tisztviselőt hagyta hátra s visszatért Santiago di Chilebe. A viszály előzménye az assuncioni sajtó támadó cikkeire vezet-

hető vissza. Azzal vádolták a chilei kormányt, hogy a Gran Chaco területért folyó bolíviai-paraguayi harcokban nem őrizte meg semlegességét. A chilei kormány a sajtótámadások miatt erőteljes hangú jegyzéket intézett Paraguayhoz, amelyben elégtételt követelt. A kívánt elégtétel megadása elől Paraguay kitért s így következett be a követség visszarendelése.

Nem Szovátán, hanem Konstancán ül össze a nemzeti parasztpárt elnöki tanácsa

Bucuresti-Bukarest, augusztus 7. A nemzeti parasztpárt elnöki tanácsa, amely Szovátán kellett volna, hogy összeüljön, augusztus 15-én tartja ülését Konstancán. Azt állítják, hogy az ülésen megjelennek a tanács összes tagjai. A Tempo úgy értesül, hogy ez alkalomból létrejön a kibékülés a párt összes elemei között.

Tíz kommunistát tartóztattak le Konstancán

Constanta, augusztus 7. A vádtanács elfogató parancsot bocsátott ki 10 kommunista ellen, akiket a csendőrség és sziguranca ideiglenes letartóztatásba helyezett. Közülük van egy ismert bukaresti agitátor is. Nicolae Bucur.

Elmarad az orosz repülőraj bukaresti látogatása

Bucuresti-Bukarest, augusztus 7. Augusztus 10-re jelezték Bukarestbe érkezését egy orosz repülőrajnak, mely Moszkvából Párizsba, majd a román fővárosba repült volna. A TASS orosz távirati ügynökség értesítése szerint azonban a repülőraj Varsóból kénytelen volt visszafordulni és így bukaresti útja is elmarad.

Ötvenezer munkást bocsátottak el a lancashirei gyapotfonó-üzemek

London, augusztus 7. A lancashirei gyapotfonóüzemek ötvenezer munkást bocsátottak el a némei rendelkezések elmaradása folytán. A németek körülbelül fél millió fonttal tartoznak az üzemeknek s mivel nincs kilátás arra, hogy ezt az összeget rövidesen a termelésbe fektethessék, számos gépet leállítottak és a munkásság többségét elbocsátották.

Zsiros, pattanásos arc borbóhoz puder helyett

kénpuder

Megszünteti az arc mitesszereit.

Pizsamát, inget

jót olcsón, méret után, csak a készítőnél vehet. Vidékre miniat küldünk

WOJA Cluj Reg. Ferdinand 65

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Vállalat, Oluj, Strada Baron 2, 252. Telefon: 3-77.

Cenzurat

Fax postal
plătite în nu
No. 224712-9

16. Telefon: 11.
Havonia 116.
Évre 600. egé
földre: Havo
félévre 12. egé
detések díjaz
KELET" az
asidóság egy
keink utánn
rát megjelöl

Az „illeg

Illegális
alatt eddig m
tette, hogy az
emberekkel ne
Ez azonban
A bukott kor
párt természet
lománya tel
ilyen „illegál
ilyen értelemb
Az még nem
hogy egy párt
magának a
jogát.

Most meg u
Minket a de
Sajnos, a nem
zett ki killa
pláne zsidókat
Csak a párt
a liberális ur
től, csupa lib
nemzeti paras
Most aztán a
állásokból vag
azt állítja, ho
Miroescu kor
vezték ki.

Helvenerer e
Jaj a kisebb
Mert nem m
a kormány m
magányvalaló
kisebbségiek h
Szép kilátás
Mert mi tört
a nemzeti para
is" uton kine
szetesen a libe

Még vagy
tisztviselő ke
kezdődne elől
lan demagógia
tengéséről...
A pártok bi
mindenki ru
„orvosolhat” a
A „korrigált
Holott az al
sek egészen m

Emberenyés

Németország
emberenyészté
A thuringia
ezt a legújabb
ezzel a legu
emléket a hita
zeti szocializ
Nem kétség
mélto az eszm
nek érdekében
csőségére ele

A telepen
ősemeberi egé
örvendő csal
lyek mint hol
sággal fogja
mely az ember
ségében és
magasabbrend

Ennek ellen
pítani, hogy a
lista nyárspol
maj Németor
volna ember
tel arra az eg
zeti szocializ
vezérelt régen
hogy a szó t
embereknek le

Ha Diogenes
fényű vilan
sem nagyon
életben olyan
ember elnevez

Utelőleg cs
lyeneket, akik
dőzési előj
vonultak el
saj a náci-zó
A nemzeti
emberenyészt
hanem éppe